3TH 00712
ท184ค
ป.3

ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงาน การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บริญญานิพนธ์

ของ

ทรงศรี วิระรังษิยากรณ์

19 ก.ค. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

184729

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ผศ. ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ จูงใจ แสงพันธุ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผศ. ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ จูงใจ แสงพันธุ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 9 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2535

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จบริบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ร่วมกับคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการดำเนินงานวิจัยด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ชานนท์ พงศ์อุดม ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา อาจารย์ชีวิต อุจวาที ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยภูมิ อาจารย์ทรงวุฒิ สุธาอรรถ ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสกลนคร อาจารย์ประดิษฐ์ วงศ์พรหม อาจารย์พิษณุ เพชรพัชรกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ขอขอบคุณผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนตลอดทั้งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และนิสิตการศึกษาผู้ใหญ่รุ่น 10 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือสนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอดจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้กำเนิด คุณครู - อาจารย์ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนมาโดยตลอด และผู้ช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

ทรงศรี วิระรังษิยากรณ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	8
	หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)	15
	การศึกษากับการพัฒนาชนบท	18
	หลักดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	22
	บทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3	วิธีดำเนินการวิจัย	29
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
	วิธีสร้างเครื่องมือ	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	31
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
	การวิเคราะห์ข้อมูล	32
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33

บทที่ หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 36

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 36

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 36

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน 37

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน 40

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน 54

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน 93

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน 116

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 119

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 119

กลุ่มตัวอย่าง 119

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 119

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 120

การวิเคราะห์ข้อมูล 120

บทที่ หน้า

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า 121

อภิปรายผล 127

ข้อเสนอแนะ 141

บรรณานุกรม 143

ภาคผนวก 148

ประวัติผู้วิจัย 161

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จังหวัดและอำเภอนำร่องในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	14
2	โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พ.ศ. 2533	16
3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
4	รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต้น	38
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	40
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ	41
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ	42
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ	43
9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ	44

ตาราง หน้า

10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีดำเนินการ แยกเป็นรายข้อ 46

11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ 48

12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษา พื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้าน และรวม 50

13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน แตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม 51

14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัด การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงาน การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้าน และรวม 52

15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่การปฏิบัติงานแตกต่างกัน ในการดำเนินงาน การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้าน และรวม 53

ตาราง หน้า

16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม 55

17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ 56

18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ 58

19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ 60

20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ 62

21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีดำเนินการ แยกเป็นรายข้อ 64

22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ 66

23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม 68

ตาราง หน้า

24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ 69

25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ 71

26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ 73

27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ 75

28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีดำเนินการ แยกเป็นรายข้อ 77

29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ 79

ตาราง หน้า

30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม 81

31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ 82

32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ 84

33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ 86

34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ 88

ตาราง หน้า

35 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีดำเนินการ แยกเป็นรายข้อ 90

36 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ 92

37 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม 94

38 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ 96

39 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ 99

40 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ 102

ตาราง หน้า

41 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร
การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงาน
การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ 104

42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน
ด้านกระบวนการเรียนการสอน เรื่อง จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้
ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข เป็นรายคู่ 108

43 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร
การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงาน
การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านวิธีดำเนินการ แยกเป็นรายข้อ 109

44 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน
ด้านวิธีดำเนินการ เรื่อง ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐาน
มัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ เป็นรายคู่ 112

45 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัคร
การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงาน
การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ 113

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้านั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคมหรือชุมชนตลอดทั้งเป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการพัฒนา หากมนุษย์ไร้ซึ่งคุณภาพแล้วการพัฒนาต่าง ๆ ย่อมประสบผลสำเร็จไม่ได้ และการศึกษาจัดเป็นกระบวนการอันหนึ่งที่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพได้ ทั้งนี้เพราะการศึกษาคือ กระบวนการทั้งหลายทั้งปวงซึ่งมีผลทำให้บุคคลได้พัฒนาความสามารถเจตคติและพฤติกรรมอื่น ๆ อันมีคุณค่าในสังคม (สุนทร สุนันท์ชัย. 2529:83) ด้วยความสำคัญดังกล่าว การยกระดับการศึกษาพื้นฐานให้สูงขึ้นเป็นระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นแนวทางที่สำคัญอันหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) นโยบายข้อ 4 ว่า "เร่งปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้ผู้จบประถมศึกษาได้เข้าเรียนมากขึ้น" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 5) ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะจัดการศึกษาให้กว้างขวางและเป็นธรรม มีความสมดุลย์ สอดคล้องและหลากหลายเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงประชาชนทุกคน

ในปีการศึกษา 2533 มีผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,066,965 คน ซึ่งในปีการศึกษา 2534 กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการคาดว่าร้อยละ 57 ของผู้จบการศึกษาเหล่านี้เข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน ประมาณร้อยละ 6 หรือจำนวน 65,902 คน จะเข้าเรียนระดับมัธยมนอกระบบโรงเรียน ดังนั้นจึงมีผู้จบประถมศึกษา จำนวน 403,563 หรือร้อยละ 37 ของผู้จบประถมศึกษาไม่มีโอกาสเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาในรูปแบบใด ๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (ก) 2534 : 1-2) ภารกิจหลักของกรมการศึกษานอกโรงเรียนคือ การขยายโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั่วถึง และต่อเนื่องตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิตโดยเน้นการเรียนด้วยตนเอง

ในขณะดำรงชีวิตประจำวันตามปกติ เรียนในสิ่งที่จะนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตตลอดจนเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและการพึ่งพากันเองเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ในปีงบประมาณ 2534 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน (มชช.) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดโอกาสให้ผู้จบประถมปีที่ 6 ที่ไม่ได้เรียนต่อในหลักสูตรใด ๆ ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตามสภาพวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งมีรูปแบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของแต่ละคนในชุมชนตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม ส่วนในเรื่ององค์ประกอบของการเรียนการสอน เช่น เนื้อหา วิธีการ สถานที่และเวลามีความยืดหยุ่นเข้าหาสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนเพื่อให้การศึกษารูปแบบดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการที่เข้าไปเสริม สอดแทรกไปในวิถีชีวิตปกติของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริงและเปลี่ยนแปลงสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมด้วยค่านิยม ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติที่สอดคล้องผสมกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียนโดยทดลองดำเนินการในโครงการนำร่องการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจำนวน 17 จังหวัด 23 อำเภอ 192 ตำบลในทุกภาคของประเทศ

ส่วนในเรื่องกลุ่มเป้าหมาย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้กำหนดในหลักการให้ผู้จบชั้นประถมปีที่ 6 ที่ไม่ได้เรียนต่อ เป็นกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจะทำการสำรวจรายชื่อผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อในหลักสูตรใด ๆ ในตำบลที่ดำเนินการ โดยเน้นกลุ่มที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2533 เป็นกลุ่มที่ดำเนินการเร่งด่วนและผู้จบการศึกษาในปีการศึกษาอื่น ๆ เป็นกลุ่มดำเนินการเสริม เมื่อครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนสำรวจรายชื่อกลุ่มเป้าหมายแล้ว จะดำเนินการจัดกิจกรรมโดยร่วมมือกับผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกลุ่มเป้าหมายที่สำรวจ เพื่อจัดการวางแผนดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนเน้นการเรียนแบบบูรณาการที่ผสมกลมกลืนไปในวิถีชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน ของแต่ละครัวเรือนและของแต่ละชุมชนทั้งในแง่ของเนื้อหาและวิธีการโดยถือเอาสภาพของชุมชนเป็นเงื่อนไขหลักที่จะกำหนดแนวทางที่เหมาะสม โดยเน้นการเรียนรู้อย่างเป็น

ธรรมชาติและตลอดชีวิต ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งวิทยาการและวิธีการที่หลากหลาย เช่น ศูนย์การเรียน แหล่งความรู้หมู่บ้าน วิทยากรชาวบ้าน วิทยากรจากองค์กรของรัฐและเอกชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน การอภิปรายกลุ่ม การศึกษาจากกรณีตัวอย่าง และสื่ออื่น ๆ โดยผู้เรียนจะนำความรู้นั้น ๆ ไปปฏิบัติในชีวิตของตนเอง ครอบครัวและชุมชนเพื่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละคน

สำหรับการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการดำเนินงานของโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนนั้น ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ประจำตำบลในโครงการนำร่องจะมีบทบาทในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เช่น การศึกษาการทัวร์อาชีพ การรวมกลุ่มจัดกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ การจัดสอนวิชาชีพ เป็นต้น ตลอดทั้งสอดแทรกเนื้อหา และวิธีการตามแนวทางของมัธยมชุมชนในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมโดยให้กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

ซึ่งขณะนี้โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนได้ดำเนินงานมาประมาณ 1 ปี แต่ยังไม่มีการติดตามประเมินผลว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ประสบปัญหาในการดำเนินงานตามแนวทางจากการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนหรือไม่ และมีแนวทางที่ขยายการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนไปดำเนินงานในทุกจังหวัดอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหาการเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการและด้านการประเมินผล ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

<u>ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า</u>

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหาการเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในการ

ดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์การทำงาน การเข้าร่วมหรือไม่ร่วมการประชุมชี้แจงโครงการและพื้นที่ในการปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหาการเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบการพิจารณา ปรับปรุงการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการกำหนดนโยบายการวางแผน การดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ประจำตำบลในโครงการนำร่องจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 192 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้สุ่มมาจากประชากรข้างต้น จำนวน 127 คน ซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยการสุ่มอย่างมีขั้นตอนและใช้ตำบลเป็นหน่วยของการสุ่ม (Sampling Unit)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

2.1.2 ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน

- ต่ำกว่า 3 ปี
- 3 ปีขึ้นไป

2.1.3 การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

- เข้าร่วมประชุม
- ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

2.1.4 พื้นที่ในการปฏิบัติงาน

- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออก
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครนอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนใน 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหาการเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล

<u>นิยามศัพท์เฉพาะ</u>

1. การจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับผู้จบชั้นประถมศึกษา โดยมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมโดยมีศูนย์การเรียนส่งเสริม

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและมีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินงานในการจัดกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษา

2. ความคิดเห็น หมายถึง ความเข้าใจ หรือความรู้สึกนึกคิดของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนใน 6 ด้าน คือ

2.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ทั้งนี้โดยปรับปรุงจากหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ หลักสูตรมัธยมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2530 วิธีเรียนทางไกล และกลุ่มพฤติกรรม 3 กลุ่ม คือ กลุ่มความรู้ทักษะ กลุ่มอาชีพ กลุ่มคุณธรรม

2.2 ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนที่ จะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนและเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

2.3 ด้านเนื้อหา หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้สำหรับผู้เรียนตามโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาสายอาชีพ การศึกษาสายสามัญ ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต กฎหมาย การจัดการ การตลาด กีฬา และนันทนาการ ซึ่งจะยืดหยุ่นและสอดคล้องเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน

2.4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผสมกลมกลืนไปในวิถีชีวิตของผู้เรียนและชุมชน ทั้งในแง่เนื้อหาและวิธีการโดยถือเอาสภาพของชุมชนเป็นเงื่อนไขหลักในการกำหนด ทั้งนี้จะเน้นการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติและตลอดชีวิต

2.5 ด้านวิธีดำเนินการ หมายถึง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนซึ่งมีการสำรวจกลุ่มผู้เรียนโดยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เมื่อได้กลุ่มผู้เรียนแล้วครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จะร่วมกับผู้เรียนวางแผนจัดกิจกรรมที่ตรงกับสภาพปัญหาความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน

2.6 ด้านการประเมินผล หมายถึง หลักเกณฑ์ในการประเมินความเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงจากพื้นฐานเดิมของผู้เรียนในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดโดยมีฐานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการสำรวจข้อมูล เพื่อการวางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดทั้งพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละชุมชน ที่ทำหน้าที่ประสานงานในตำบลที่ดำเนินการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

<u>สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า</u>

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

2. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความคิดเห็นในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

4. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)
3. การศึกษากับการพัฒนาชนบท
4. หลักดำเนินงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน
5. บทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

<u>โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน</u>

สืบเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งที่อยู่ในเมืองและชนบทเป็นอย่างมาก และการที่ประชาชนจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขภายใต้สภาวะเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้นก็จะต้องอาศัยการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะสามารถประกอบอาชีพ มีรายได้และพึ่งพาตนเองได้ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น โดยได้กำหนดนโยบายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 นโยบายข้อ 4 ว่า "เร่งปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้ผู้จบประถมศึกษาทุกคนได้มีโอกาสเข้าเรียน" และการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนจบประถมศึกษาที่อยู่ในเมืองและชนบทห่างไกล ให้ได้รับการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาเป็นภารกิจหลักของหน่วยงานสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ซึ่งมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของแต่ละชุมชน ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสทุกคนพัฒนาคุณภาพชีวิตจากพื้นฐานความพร้อมที่มีอยู่จากระดับหนึ่ง

ไปสู่ระดับหนึ่ง ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการเรียนด้วยตนเองโดยที่การเรียนไม่ควรแยกไปจากการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ การเรียนการสอนเป็นไปอย่างธรรมชาติกลมกลืนกับวิถีชีวิตและการเรียนเป็นการเปลี่ยนแปลงในชีวิตจริง

หลักการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนซึ่งแตกต่างกันทั้งในด้านเป้าหมายชีวิต วิถีชีวิต ความพร้อมขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการในการจัดคือ

1. การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของแต่ละคนในชุมชนตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิต และการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม

2. องค์ประกอบการเรียนการสอนเช่นเนื้อหา วิธีการ สถานที่และเวลามีความยืดหยุ่นเข้าหาสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนเพื่อให้การศึกษารูปแบบดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการที่เข้าไปสอดแทรกในวิถีชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริงและเปลี่ยนแปลงสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. กระบวนการเรียนการสอนที่เป็นธรรมชาติจะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในครอบครัวและชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ขยายถ่ายทอดความรู้ความคิดและวิชาการต่าง ๆ สู่ผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก่อให้เกิดบรรยากาศการเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ในทุกระดับ เช่น ตัวผู้เรียน ครอบครัวของผู้เรียน กลุ่มนักเรียน และชุมชน

แนวคิดในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

1. การเรียนเป็นการเรียนจากการปฏิบัติจริงในการดำรงชีวิตปกติเพื่อให้เกิดสภาพการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสามารถเลือกองค์ความรู้ที่เหมาะสมมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น และเป็นการยกระดับการศึกษาพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นอีกด้วยในกระบวนการเดียวกัน

2. การเรียนเป็นการเรียนจากการดำรงชีวิตประจำวันที่บ้านและชุมชน โดยที่บ้านและชุมชนเป็นชั้นเรียนและเป็นแหล่งวิทยาการส่วนหนึ่งด้วย จึงเป็นการเรียนเรื่องราวที่เป็นชีวิตจริงและเป็นการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. การดำรงชีวิตจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องราวและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและใกล้ตัว ตลอดเวลาและตลอดชีวิตเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับสิ่งรอบตัวเหล่านั้น และสามารถ

ใช้สิ่งเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิต

วัตถุประสงค์

โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อจัดโอกาสให้ผู้จบประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้เรียนต่อในหลักสูตรใด ๆ ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตามสภาพวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล

2. เพื่อจัดสังคมการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนและเครือข่ายการเรียนรู้ ให้กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไป

3. เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา ในอันที่จะยกระดับการศึกษาพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

4. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานของการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเพื่อปวงชน

หลักการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอันจะเป็นการยกระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ชุมชนและสังคม เพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี มีความสุขและมีศักยภาพที่จะดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมระบอบประชาธิปไตยมีหลักในการดำเนินงานดังนี้

1. ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ โดยใช้วิธีการเรียนการสอนของการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน มีศูนย์การเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนของผู้เรียน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้จัดกิจกรรม ใช้วิธีการเทียบโอนผลการเรียน การจบหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลของหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

2. แนวทางการจัดกิจกรรมของการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน มีดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง ที่ผู้เรียนปฏิบัติอยู่เป็นปกติในสังคมและชุมชนนั้น ๆ

2.2 เนื้อหามาจากสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนและชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลาย มีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ที่จัดอย่างง่าย ๆ ยืดหยุ่นกลมกลืนกับวิถีชีวิตของประชาชน

2.3 ให้มีการถ่ายทอด ถ่ายโยงโดยกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมชุมชน โดยผู้เรียน

เป็นผู้ขยาย ถ่ายทอดความรู้ ความคิดและวิธีการไปสู่ครอบครัวและชุมชน

2.4 ให้ชีวิตเป็นการเรียนรู้ การเรียนรู้คือการพัฒนา การพัฒนาคือชีวิตโดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น

2.5 ในการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงเครือข่ายในการเรียนรู้ และทรัพยากรในชุมชนเป็นหลัก เช่น ศูนย์การเรียน แหล่งความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน วิทยากรท้องถิ่นและแหล่งประกอบการ ตลอดจนหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนที่มีส่วนรับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเช่น เกษตร สาธารณสุข ปศุสัตว์ พัฒนาชุมชนเป็นต้น

2.6 ในการจัดกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายจะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อกำหนดเนื้อหาการจัดกิจกรรม การดำเนินงานว่าจะทำอย่างไร เมื่อใด ใช้แหล่งความรู้ที่ไหน

2.7 ในการจัดกิจกรรม ควรเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตจริงด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทัศนคติ ทักษะ และพฤติกรรมที่แสดงว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. เนื้อหาการเรียน เน้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงโดยยึดแนวทางดังนี้

3.1 ข้อกำหนดของหลักสูตรมัธยมการศึกษานอกโรงเรียน (ส่วนที่บังคับ)

3.2 วิถีชีวิตของแต่ละคน ครอบครัวและชุมชน

3.3 ความจำเป็นพื้นฐานตามสภาพปัญหา

3.4 แนวทางการพัฒนาที่กำหนดเป็นนโยบาย (รัฐบาล กระทรวง กรม)

เนื้อหาสาระทั้งหมดส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องภาษาไทย คณิตศาสตร์ที่จำเป็น สำหรับการศึกษาชีวิตในสังคมปัจจุบัน การกินเป็น อยู่เป็น การเมืองการปกครองในระดับต่าง ๆ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สารพิษและการใช้ยาในทางที่ผิด การขาดสารอาหารและความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมต่อสภาพการณ์ของชีวิตที่จะต้องเปลี่ยนไป

4. กระบวนการเรียนการสอน เน้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่ผสมกลมกลืนไปในชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน ของแต่ละครัวเรือน และของแต่ละชุมชน ทั้งในแง่ของเนื้อหาและวิธีการ โดยถือเอาสภาพของชุมชนเป็นเงื่อนไขหลักที่จะกำหนดแนวทางที่เหมาะสม โดยเน้นการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติและตลอดชีวิต ผู้เรียนจะได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งวิทยาการ

และวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้โดยผ่านศูนย์การเรียน แหล่งความรู้หมู่บ้าน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน วิทยากรในชุมชน วิทยากรจากองค์กรของรัฐและเอกชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน การอภิปรายกลุ่ม วิทยุ โทรทัศน์ การศึกษาจากกรณีตัวอย่าง และสื่ออื่น ๆ โดยผู้เรียนจะนำความรู้นั้น ๆ ไปปฏิบัติในชีวิตจริงของตนเอง ครอบครัวและชุมชนเพื่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละคน

5. วิธีดำเนินการ

5.1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำหนดหลักการว่า นักเรียนมัธยมชุมชนการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักกลุ่มหนึ่ง ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนและเป็นเครือข่ายพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการในระดับตำบลและหมู่บ้าน

5.2 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนต้องยึดหลักว่า นักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาในหลักสูตรใด ๆ ทุกคนเป็นนักเรียนในหลักสูตรมัธยมชุมชนการศึกษานอกโรงเรียน (อิงหลักสูตรมัธยมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2530 วิธีเรียนทางไกล)

5.3 ในระยะเริ่มต้นครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ให้กับนักเรียนเหล่านั้น เช่นการกีฬา ทัวร์อาชีพ การอยู่ค่าย การรวมกลุ่มจัดกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ การจัดสอนวิชาชีพเป็นต้น และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจะคอยสอดแทรกทั้งเนื้อหาและวิธีการตามแนวทางของมัธยมชุมชนในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยให้กิจกรรมที่จัดทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

5.4 ในระยะหลัง ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับผู้เรียน กลุ่มผู้เรียนวางแผนการเรียนที่เหมาะสมของแต่ละคน โดยผู้เรียนมีอิสระจะเลือกเรียนได้ตามความต้องการความสนใจ และตามสภาพของตนเอง (เรียนแบบสะสมในระยะเวลาเท่าไหร่ก็ได้) และผู้เรียนจะเริ่มเรียนและประเมินผลการเรียนของตนเพื่อขอจบในแต่ละหมวดวิชาเมื่อใดก็ได้โดยไม่กำหนดเวลา และระยะเวลาของภาคเรียน

6. การประเมินผล

ในการประเมินผลจะเน้นการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงจากพื้นฐานเดิมของการดำรงชีวิต ตามศักยภาพ

จากแนวคิดในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ไว้ สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้จบชั้นประถมปีที่ 6 ที่ไม่ได้เรียนต่อในหลักสูตรใด ๆ ให้ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพชีวิตของผู้เรียน ไม่ว่าจะในเรื่องเนื้อหาการเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน วิธีเรียน สถานที่เรียนที่ยืดหยุ่นเข้าหาสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน โดยมีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนทำหน้าที่ประสานงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามแนวทางของโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนในระยะเริ่มแรกนี้จะเป็น

1. ผู้จบประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 ที่ไม่ได้เรียนต่อในหลักสูตรใด ๆ
2. ผู้จบประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทั่วไป
3. ประชาชนทั่วไป

สถานที่ดำเนินการ

ในปีงบประมาณ 2534 มีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเข้าร่วมในโครงการนำร่องการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนดังนี้

ตาราง 1 จังหวัดและอำเภอนำร่องในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

จังหวัด	อำเภอ	จำนวนตำบล
ภาคกลาง		
1.สมุทรสงคราม	บางคนที	13
2.สิงห์บุรี	ท่าช้าง	4
3.กาญจนบุรี	กิ่งอ.ด่านมะขามเตี้ย	3
4.สุพรรณบุรี	อู่ทอง, สองพี่น้อง, ดอนเจดีย์	33
ภาคตะวันออก		
5.จันทบุรี	ขลุง	11
6.นครนายก	องครักษ์	11
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
7.นครพนม	นาแก	14
8.สกลนคร	โคกศรีสุพรรณ	4
9.กาฬสินธุ์	ท่าคันโท	6
10.ชัยภูมิ	หนองบัวระเหว	5
ภาคเหนือ		
11.เชียงใหม่	แม่อาย, ฮอด	12
12.เชียงราย	เชียงของ	7
13.สุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	11
14.พิจิตร	วังทรายพูน,ตะพานหิน,บางมูลนาก	28
15.อุตรดิตถ์	บ้านโคก, ท่าปลา	12
ภาคใต้		
16.นครศรีธรรมราช	เชียรใหญ่	13
17.สตูล	ควนกาหลง	5
รวม	23	192

ผลคาดว่าจะได้รับ

การจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

เชิงปริมาณ

นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนได้เรียนต่อ โดยส่วนใหญ่จะเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาและการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ด้วยวิธีเรียนแบบชั้นเรียน แบบทางไกล และแบบเรียนด้วยตนเอง ส่วนที่เหลือจะเข้าเรียนในหลักสูตร "มัธยมชุมชนการศึกษานอกโรงเรียน"

เชิงคุณภาพ

ก. ระดับบุคคลประชาชนทั่วไปได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานสูงขึ้นสำหรับผู้เรียนเองได้ยกระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำ

ข. ระดับครอบครัว มีคุณภาพชีวิตในระดับสูงขึ้น

ค. ระดับกลุ่มบุคคลประชาชนมีทักษะและความเคยชินในกระบวนการกลุ่มมากขึ้นและมีกลุ่มต่าง ๆ เป็นกลไกในการพัฒนาชุมชนเกิดขึ้น

ง. ระดับชุมชน มีบรรยากาศเป็น "สังคมแห่งการเรียนรู้" มากขึ้น

<u>หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)</u>

การศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาประชาชนให้เรียนรู้วิธีศึกษาหาความรู้ มองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ สามารถสร้างงานอาชีพลงมือประกอบอาชีพ และมีรายได้จากการประกอบอาชีพทั้งในระหว่างเรียน และหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว โดยนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตจริงของแต่ละบุคคลมาผสมผสานให้กลมกลืนกับกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

ตาราง 2 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พ.ศ. 2533

หมวดวิชา	ปอ.1			ปอ.2			ปอ.3		
	บังคับ	เลือก	รวม	บังคับ	เลือก	รวม	บังคับ	เลือก	รวม
วิชาโลกของงานอาชีพ	3	-	3	-	3	3	-	2	2
วิชาการจัดการและการตลาด	3	-	3	-	3	3	-	4	4
วิชาทักษะอาชีพ	-	6	6	-	6	6	-	8	8
วิชาการฝึกประกอบการ	12	-	12	12	-	12	10	-	10
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	6	-	6	2	4	6	-	6	6
รวม	24	6	30	14	16	30	10	20	30

รายละเอียดของวิชา

1. วิชาโลกของงานอาชีพ ว่าด้วยกระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เข้าใจในลักษณะขอบข่ายของงานอาชีพ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การตัดสินใจเลือกอาชีพ การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในอาชีพ การครองชีพ การติดตามประเมินผล และการแสวงหาช่องทางในการพัฒนาอาชีพหรือขยายขอบข่ายของงานอาชีพ

2. วิชาการจัดการและการตลาด ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของการประกอบอาชีพ การวางแผน การควบคุมกำกับดูแล การประเมินผล และพัฒนาการจัดการและการตลาดเพื่อการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

3. วิชาทักษะอาชีพ ว่าด้วยมวลประสบการณ์ในการทำงานและความรู้ที่จำเป็นในอาชีพที่เลือกเพื่อการก้าวเข้าสู่อาชีพหรือประกอบอาชีพหรือขยายขอบข่ายของงานอาชีพ

4. วิชาการฝึกประกอบการ ว่าด้วยกระบวนการฝึกอาชีพให้มีรายได้ระหว่างเรียนเพื่อ

สร้างประสบการณ์ให้เกิดความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ หรือการพัฒนาอาชีพ หรือการขยายขอบข่ายอาชีพในโอกาสต่อไป

5. วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ว่าด้วยการดำเนินชีวิตในสังคม การแก้ไขปัญหา การพัฒนาคุณภาพชีวิต การงานและอาชีพ โดยประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่าง ๆ และพื้นฐานความรู้ที่จำเป็น

ในแต่ละวิชาจะมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การกำหนดหน่วยการเรียนถือเวลาเรียน 30 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยการเรียน

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ มุ่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้เรียนรู้ 2 วิธีควบคู่กันไป

1. จัดให้เรียนด้วยตนเอง โดยศึกษาหาความรู้จากชุดการเรียนและสื่ออื่น ๆ ตลอดจนแนะแนวให้คำปรึกษา การกำกับดูแลโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนด้วยตนเองที่บ้านหรือสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง

2. จัดให้เรียนเป็นกลุ่ม โดยจัดให้มีการพบกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ในส่วนที่ยาก มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ รับคำแนะนำ คำปรึกษา และอื่น ๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น

การประเมินผล

การประเมินการเรียนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. การประเมินผลเพื่อพัฒนาตนเองของผู้เรียน เป็นการประเมินผลเพื่อทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองจากชุดการเรียนที่กำหนด ซึ่งการประเมินอาจจะประเมินจากแบบทดสอบท้ายบท หรือประเมินความก้าวหน้าของการปฏิบัติกิจกรรมโดยผู้เรียนเป็นผู้ประเมินเอง

2. การประเมินผลเพื่อขอจบรายวิชา เป็นการประเมินผลเพื่อพิจารณาขีดความสามารถของผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาที่กำหนดไว้เพียงใด ซึ่งครูประจำกลุ่มจะเป็นผู้ประเมิน

3. การประเมินผลเพื่อขอจบหลักสูตรในแต่ละระดับ เป็นการประเมินผลเพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนมีขีดความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้เพียงใด จะประเมินด้วยวิธีการติดตาม สังเกต สอบถามผู้เกี่ยวข้อง และดูผลการประกอบอาชีพ ซึ่งจะมีคณะกรรมการที่ได้รับ

แต่งตั้งร่วมกับครูหรือวิทยากรประจำกลุ่มเป็นผู้ประเมิน โดยอาจพิจารณาภาพรวมประกอบด้วย

หลักสูตร ปอ.1 ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียนหรือมีอาชีพ

หลักสูตร ปอ.2 ผู้เรียนมีอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพให้มั่นคงดีขึ้น

หลักสูตร ปอ.3 ผู้เรียนพัฒนาอาชีพหรือขยายขอบข่ายการงานอาชีพได้

<u>การศึกษากับการพัฒนาชนบท</u>

แนวคิดทางการศึกษาของนักการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับกันว่า การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน หรือ ตามอัธยาศัย ล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา "คน" ให้มีความรู้ความคิด ทักษะและเจตคติที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และในการจัดการศึกษาสามารถแบ่งเป้าหมายของการศึกษาไว้ 3 ประการคือ(กรมศึกษานอกโรงเรียน. (ข) 2534 : 8)

1. การเตรียมการเพื่ออนาคต โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่จะต้องเติบโตและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่พัฒนาขึ้นจากสภาพปัจจุบัน และจะต้องสืบทอดชีวิตของสังคมตลอดไป ซึ่งการศึกษาในระบบโรงเรียนสามารถทำหน้าที่นี้ได้เป็นอย่างดี

2. การช่วยให้สามารถดำรงชีวิตในปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะปัจจุบันที่โครงสร้างทางสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น มนุษย์มีทางเลือกในการดำรงชีวิตมากมาย มีปัญหาเฉพาะหน้าที่จะต้องต่อสู้เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างทันเหตุการณ์ ซึ่งการศึกษาในระบบโรงเรียนจะต้องใช้ระยะเวลานาน การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สามารถยืดหยุ่นปรับเนื้อหา และหลักสูตรตลอดจนวิธีการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพและบุคคลสามารถให้การศึกษาแก่ประชาชนได้ทันต่อความต้องการ และความจำเป็น

3. การพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน ซึ่งมนุษย์สามารถเรียนรู้ได้ตามธรรมชาติ เช่นการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครัวเรือน การเรียนรู้ภาษา ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นตามธรรมชาติเป็นอยู่ตลอดเวลา การศึกษาเรียนรู้ในลักษณะนี้ เป็นการศึกษาของสังคมที่เรียกกันว่า การศึกษาแบบธรรมดาวิสัย

ในสภาวะสังคมไทยที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว โครงสร้างทางสังคม ค่านิยม ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประชาชนจะต้องปรับ

ตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประชาชนบางกลุ่มที่ใกล้ชิดกับความเจริญนอกจากจะเป็นผู้ได้รับโอกาสในการพัฒนาแล้ว ยังเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการพัฒนาด้วย แต่อย่างไรก็ดียังมีประชาชนอีกเป็นจำนวนไม่น้อย ที่จำเป็นจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่พัฒนาไปในทุก ๆ ด้าน และยังมีประชาชนผู้ด้อยโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอีกเป็นจำนวนมาก และจะเห็นได้ว่าการศึกษาในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัดอยู่เพียงการให้การศึกษากับคนบางกลุ่มโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ยังมีประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่ดำรงชีวิตและประกอบอาชีพเพื่อความอยู่รอดเองตนเอง โดยไม่มีเวลาสำหรับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นความหวังใหม่ในวงการศึกษา ในอันที่จะเป็นกลไกการพัฒนาคุณภาพของคนส่วนใหญ่ในประเทศ

หลักการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนถือเป็นหลักปฏิบัติในทุกกิจกรรมและทุกกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบคือ มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะพยายามลดช่องว่างระหว่างคนในเมือง กับคนในชนบทในเรื่องโอกาสทางการศึกษาที่ยังเหลื่อมล้ำกันอยู่ให้ลดน้อยลง จึงได้จัดกิจกรรมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะของการให้การศึกษาตลอดชีวิต โดยจัดการศึกษาใน 3 ลักษณะคือ

1. การให้ความรู้พื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนได้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตให้สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดจนข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมการศึกษาต่าง ๆ เช่น การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องในหลักสูตรการศึกษาสายสามัญและการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอื่น ๆ เช่นชาวไทยภูเขา ชาวไทยใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นต้น

2. การให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็นการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต และยังเป็นการปลูกฝังนิสัยและทักษะในการอ่าน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเน้นหนักการได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดการศึกษาในลักษณะนี้มีหลายกิจกรรม ได้แก่การผลิตและเผยแพร่เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน หน่วยโสตทัศนศึกษา รายการวิทยุเพื่อการศึกษา เป็นต้น

3. การให้ความรู้และทักษะอาชีพเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการทำงานและการประกอบอาชีพโดยมุ่งที่จะพัฒนาทักษะการทำงานในชีวิตประจำวัน การพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการพึ่งพาตนเอง และการพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยจัดกิจกรรมการศึกษาในรูปของการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ การฝึกทักษะอาชีพในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น การจัดกลุ่มสนใจเป็นต้น ซึ่งกิจกรรมการศึกษาทั้ง 3 ลักษณะนี้จะมุ่งตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงมีลักษณะของเนื้อหาที่ใกล้ชิดกับชุมชนชนบทเป็นพิเศษ โดยนำเอาสภาพและปัญหาของชุมชนมาเป็นบทเรียนในการให้ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งตรงกับความต้องการและสภาพของบุคคล โดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาชนบทที่สำคัญ ๆ ดังนี้ คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529)

3.1 ดำเนินการพัฒนาโดยยึดปัญหาในแต่ละพื้นที่เป็นหลัก โดยมุ่งแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงและความต้องการของประชาชน โดยกระจายอำนาจให้จังหวัดพื้นที่เป้าหมายของตนเอง

3.2 มุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกพื้นที่คือ พื้นที่ล้าหลังในการพัฒนา พื้นที่พัฒนาในระดับปานกลางและพื้นที่ที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาให้ขยับสู่ระดับดีขึ้นโดยรัฐจะทุ่มเททรัพยากรในเขตพื้นที่ล้าหลัง และปานกลางเป็นหลักจะสนับสนุนภาคเอกชนมาลงทุนในเขตก้าวหน้าให้มากขึ้น

3.3 เน้นการผนึกกำลังระหว่างหน่วยงานของรัฐเอง และระหว่างรัฐเอง และระหว่างรัฐกับเอกชนและประชาชน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาขั้นพื้นฐานของชุมชนในชนบทควบคู่ไปกับการสนับสนุนทางด้านการผลิต การเพิ่มรายได้และการมีงานทำโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

3.4 สนับสนุนบทบาทขององค์กรประชาชนและประชาชน ในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองและชุมชนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

3.5 ทางด้านเป้าหมายของการพัฒนาชนบทนั้นได้แยกออกเป็นเป้าหมายด้านเศรษฐกิจซึ่งจะแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทต่อเนื่องจากที่ดำเนินการไว้แล้วในแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านเกษตรในเขตล้าหลังให้เพียงพอต่อการบริโภค มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งการว่างงานตามฤดูกาลในชนบทลดน้อยลง

3.6 สำหรับเป้าหมายทางด้านสังคมจะให้ประชาชนในชนบทเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินรวมทั้งให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด และมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิตของตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนในชาติ

3.7 ส่วนเป้าหมายทางด้านความมั่นคงนั้น แผนพัฒนาชนบทจะมุ่งขจัดเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในพื้นที่ชนบท โดยการนำเอาระบบและกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเข้าผสมผสานและสนับสนุนต่อนโยบายด้านความมั่นคงของประเทศ

ในส่วนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้วางแผนที่จะจัดการศึกษา เพื่อให้คนสามารถอ่านออกเขียนได้ มีนิสัยรักการอ่าน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการตัดสินใจดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดรายละเอียดของการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบฉบับที่ 6 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไว้ดังนี้

"1. ส่งเสริมการรู้หนังสือให้ประชาชนนอกระบบโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานสามารถอ่าน เขียนภาษาไทยได้อย่างทั่วถึงและมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น

2. สนับสนุนให้ประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้ศึกษาต่อนอกระบบโรงเรียนอย่างน้อยที่สุด จนจบการศึกษาภาคบังคับและมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น"

ต่อมาในช่วงกลางแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ.2531 สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้หนังสืออย่างทั่วถึงโดยเร็วที่สุด และเร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้นอย่างน้อย 9 ปี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 758) และในวันที่ 4 เมษายน 2534 นายกรัฐมนตรี นายอานันท์ ปันยารชุน ได้แถลงนโยบายเรื่องการเร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาในระบบและนอกระบบให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อยกระดับ

184729

การศึกษาพื้นฐานให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำ ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้สนองนโยบายนี้ โดยจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนนอกระบบโรงเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ดำเนินการในส่วนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญใน 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งทั้ง 3 ระดับนี้มีหลักสูตรที่มีหลักการและจุดมุ่งหมายหลักสอดคล้องกับหลักสูตรในระบบโรงเรียนภาคปกติ แต่มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียนภาคปกติในเรื่อง

1. เพิ่มหลักการและวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น หลักสูตรสำหรับชุมชนในเขตภูเขา เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมชาวเขาและการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ปรับโครงสร้างและระยะเวลาเรียนของหลักสูตรให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และวิธีการดำรงชีวิตของผู้เรียน

3. ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและชุมชน

4. เปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนวิชาสามัญจากหลักสูตรอื่นและเทียบผลการเรียนวิชาอาชีพได้ถึง 5 วิธีคือเทียบโอนจากประสบการณ์เดิม เทียบโอนจากการเรียนวิชาอาชีพบังคับ เทียบโอนจากแหล่งวิทยาการ เทียบโอนจากหลักสูตรวิชาอาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและอนุมัติ และเทียบโอนจากประสบการณ์ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมจากประสบการณ์เดิมที่เคยเทียบโอนแล้ว

5. มีวิธีการเรียน ให้ผู้เรียนเลือกเรียน และโอนผลการเรียนมารวมกันได้ 3 วิธี คือ

5.1 การเรียนแบบชั้นเรียน

5.2 การศึกษาทางไกล

5.3 การเรียนด้วยตนเอง

<u>หลักดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u>

เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายในลักษณะของการให้การศึกษาตลอดชีวิต ได้มีนักวิชาการให้แนวทางดังนี้

อุ่นตา นพคุณ (2527 : 93) กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ว่าหลักการในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ยอมรับความสำคัญที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความสนใจ

ความต้องการและปัญหาของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของเอกัตบุคคล และสภาพของชุมชนที่แตกต่างกันไป

วิชชา อัตศาสตร์ และอุดม เชยกีวงศ์ (2523 : 23) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ควรมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุด โดยสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับปรุงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

2. ควรให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ส่งเสริมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น และระดับประเทศ

3. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาของหลักสูตร และการดำเนินงานให้สนองความต้องการส่วนบุคคลและส่วนรวม ทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท

4. ควรส่งเสริมให้คนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บุญเลิศ นาคแก้ว (2524 : 20 - 21) กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้

1. จัดให้ตรงกับความต้องการของประชาชน สังคมและประเทศชาติ

2. จัดให้สนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ

3. ให้ความรู้ ทักษะ ความชำนาญทางด้านอาชีพหลายประเภทและความรู้ในด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของประชาชนในชนบท

4. ควรจัดในลักษณะการศึกษาตลอดชีวิตโดยประชาชนรู้จักหาความรู้ และมีนิสัยในการหาความรู้เพิ่มเติม

5. ควรมุ่งพัฒนาคุณค่าของบุคคลและของชีวิต เร่งเร้าให้สนใจหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงงานของตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

6. ควรจัดให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ

แนวคิดของบุญเลิศ นาคแก้ว สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติงานของกองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531 : 15 - 16) ที่กล่าวไว้ในการนำแผนจุลภาคไปสู่

การปฏิบัติว่า การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องมีส่วนสัมพันธ์กับโครงการพัฒนาอื่น ๆ ที่ลงไปปฏิบัติในชุมชน

สุนทร สุนันท์ชัย (2533 : 153 - 154) กล่าวถึง แนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่นำแนวคิดมาจากปรัชญามนุษยนิยมไว้ว่า

1. มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
2. มนุษย์จะต้องเป็นผู้กระทำ ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำในกระบวนการพัฒนา
3. หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการพัฒนา คือการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพึ่งตนเอง
4. มนุษย์จะต้องต่อสู้ฝ่าฟันเพื่อการพัฒนา

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2526 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวถึง การศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเน้นถึงการพัฒนาความเป็นมนุษย์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีศูนย์กลางอยู่ที่ผู้เรียน ให้เสรีภาพและความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนที่จะกำหนดทางเลือก ความสนใจและแนวชีวิตของตนเองโดยมีผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยเหลือคอยแนะนำให้ทางเลือกต่าง ๆ และปลุกเร้าให้ผู้เรียนย้อนกลับมาพึ่งตัวเอง ตระหนักถึงความสามารถ ความสำคัญและศักยภาพของตัวเอง ช่วยให้ผู้เรียนนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องคำนึงถึง ความต้องการ ความสนใจ และปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้จะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมในการคิดค้นปัญหาของตนเอง ชุมชนมากกว่าที่ทางผู้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนจะจัดกิจกรรมลงไปให้ผู้เรียนและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนี้จะต้องประสานสัมพันธ์สอดคล้องกับโครงการพัฒนาอื่น ๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่ในชุมชนด้วย

<u>บทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน</u>

จากการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับ และไม่มีโอกาสศึกษาต่อให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีพื้นฐานการศึกษาในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีความรู้และทักษะในการคิดแก้ปัญหา ตลอดทั้งความรู้ทักษะด้านอาชีพ ให้สามารถนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตได้ทันกับความเคลื่อนไหวของสังคม ตลอดทั้งให้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียนนี้ ซึ่งในระเบียบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2530 ได้ระบุบทบาทและหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (ข) 2531 : 18-19)

1. สำรวจ วิเคราะห์ และวางแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับระบบการพัฒนาชนบท

2. สอนการศึกษาผู้ใหญ่ และมีผู้เรียนอยู่ในความดูแลไม่ต่ำกว่า 30 คน

3. พัฒนากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น

4. ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนตามรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่

5. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ในรายละเอียดของการดำเนินงานครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงรียนต้องดำเนินงาน 3 ด้านคือ

1. ด้านการสอนและการประสานงานเพื่อจัดดำเนินการ

- ทำหน้าที่สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน

- ดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มสนใจและวิชาชีพ โดยสอนเองหรือประสานงานในด้านวิทยากร

- รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมในท้องถิ่นโดยเป็นผู้กระตุ้น พัฒนาและสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. ด้านพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิตและประชาสัมพันธ์ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจะสร้างความสัมพันธ์ชักชวนและกระตุ้นให้ประชาชนสนใจเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรวมทั้งประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนเข้ารับบริการ

3. ด้านการศึกษาและสำรวจสภาพชุมชน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพรวมกับการวิเคราะห์ข้อมูล และการผสมผสานข้อมูลตลอดจนการวางแผน การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน การรายงานผลอันจะเป็นผลทำให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การที่มีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนลงปฏิบัติงานในพื้นที่ จะทำให้เกิดประโยชน์

ในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ดีขึ้น สามารถขยายบริการงานการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวางสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และความต้องการของประชาชน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่

<u>งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</u>

งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ยังไม่มีการวิจัยมาก่อนเนื่องจากโครงการนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่งเริ่มดำเนินในปีงบประมาณ 2534 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนองานวิจัยที่พอจะเกี่ยวข้องใกล้เคียงดังนี้

กองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ประเมินโครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนปีงบประมาณ 2521 - 2525 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในด้านการจัดกิจกรรมมีลักษณะโปรยหว่าน เพราะแนวนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทส่วนกลางเป็นผู้กำหนดและได้กำหนดอย่างกว้าง ๆ ขาดจุดเน้นที่จะทำในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ การวางแผนของหน่วยงานแต่ละระดับขาดความต่อเนื่องและสอดคล้องซึ่งกันและกัน ขาดการวางแผนร่วมกันในระดับภาค การจัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนยังไม่เป็นระบบ หน่วยงานระดับใดต้องการข้อมูลประเภทใดจะจัดหาและสำรวจกันเอง ขาดการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบ การประเมินผลทำกันในขอบเขตจำกัด และทางด้านวิชาการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคยังไม่สามารถบริการเกี่ยวกับการอบรมเฉพาะวิชาบางวิชาให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้

ชานนท์ พงศ์อุดม (2526 : 269 - 275) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครเดินสอน ในด้านการสอน การส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน การประสานงาน การพัฒนาชุมชน และการสำรวจข้อมูล โดยใช้ครูอาสาสมัครเป็นกลุ่มตัวอย่าง 139 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศ วุฒิ ประสบการณ์และภูมิลำเนา ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครและครูอาสาสมัครเข้าทำงานด้วยความมุ่งหวังต่างกัน ร้อยละ 43 มาปฏิบัติงาน เพราะสนใจงานการศึกษานอกโรงเรียนและการพัฒนา

ชนบท ร้อยละ 40 มาเพื่อหาประสบการณ์และอีกร้อยละ 17 มาปฏิบัติงานเพราะรองานและตกงาน

สุกิจ ประกอบผล (2532 : 127 - 150) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด ในการปฏิบัติงาน 5 ด้าน คือ ความรู้และทักษะการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การประชาสัมพันธ์และการประสานงาน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอื่นที่เกี่ยวข้อง และการประเมินผล และเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านโดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ด 29 คน พบว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีปัญหาทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และในด้านความรู้และทักษะครูอาสาสมัครยังขาดความรู้และทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นต่อการพัฒนาประชาชนในท้องถิ่น ขาดเทคนิคและวิธีการในการฝึกอบรมและการถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน ด้านการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีปัญหาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มผู้เรียน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงานมีปัญหาในเรื่องขาดบุคลากร สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ และงบประมาณ ด้านการศึกษานอกโรงเรียนอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่ากิจกรรมบางกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการประชาชน กิจกรรมไม่ต่อเนื่อง และด้านการประเมินผลพบว่าขาดการติดตามและประเมินผลอย่างจริงจัง บางกิจกรรมไม่มีการประเมินผลผู้เรียนเลย

ดรุณี ใยเผือก (2534 : 90 - 91) ได้ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะของงานที่ทำ ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่ ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และด้านสิทธิและผลประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีจำนวน 315 คน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีระดับความพึงพอใจค่อนข้างสูง 2 ด้านคือ ด้านลักษณะของงานที่ทำและด้านสภาพแวดล้อม ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่ ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และด้านสิทธิและผลประโยชน์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความพึงพอใจสูง 5 ข้อ คือ (1) มีโอกาสรู้จักคนมากขึ้น (2) งานที่ทำต้องเสียสละและใช้ความอดทนสูง (3) เป็นงานที่อิสระและท้าทาย (4) ได้รับประสบการณ์ที่มีค่า และ(5) พร้อมที่จะทำงานเพื่อสนองความต้องการของชาวบ้าน

กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2531 : 83 - 84) ได้ทำการประเมินเชิงสำรวจโครงการพัฒนาระบบการดำเนินงานครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนปี 2531 พบว่า มีครูอาสาสมัครปฏิบัติงานในพื้นที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับตำบล ทำให้งานการศึกษานอกโรงเรียนเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การมีครูอาสาสมัครเป็นคนในพื้นที่ ก่อให้เกิดความใกล้ชิดและคุ้นเคยกับประชาชน ทำให้ได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทำให้การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ในด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ครูอาสาสมัคร ต้องเป็นตัวแทนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการประสานงานกับหน่วยงานที่ปฏิบัติในพื้นที่ และครูอาสาสมัครเป็นตัวกระตุ้นเร่งเร้าให้ประชาชนได้เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ในบางอำเภอพบว่า ครูอาสาสมัครมีส่วนช่วยประสานสร้างความเข้าใจระหว่างรัฐบาลและประชาชน เพราะในพื้นที่ที่ห่างไกลไม่ค่อยจะได้รับการเยี่ยมเยือนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สอาด สินไชย และวิรุฬห์ นิลโมจน์ (2535. 76 - 91) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของ 14 จังหวัดภาคใต้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน ที่มีความแตกต่างกันด้านคุณสมบัติส่วนตัวในเรื่องเพศ อายุ สถานภาพสมรส ที่อยู่ปัจจุบัน ฐานะทางเศรษฐกิจ ความเป็นญาติกับผู้นำชุมชน ระดับการศึกษา สาขาวิชาเอก ประสบการณ์ในการทำงาน ความรู้ความเข้าใจในงานการศึกษานอกโรงเรียน ทัศนคติต่องานการศึกษานอกโรงเรียน และการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานแตกต่างกันในด้านการนิเทศจากหน่วยงาน การสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานและการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากผู้นำชุมชน โดยใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) พบว่า ประสบการณ์การทำงาน ทัศนคติต่องาน ความมีมนุษยสัมพันธ์ การสนับสนุนจากหน่วยงานและการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนอายุ และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีการสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

<u>ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง</u>

1. <u>ประชากร</u> ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่ประจำตำบลในโครงการนำร่องจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 192 คน

2. <u>กลุ่มตัวอย่าง</u> กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เลือกมาจากประชากรข้างต้นตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน

2.2 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาค โดยคำนวนเทียบสัดส่วนจากการแบ่งเขตการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค 5 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้แล้วสุ่มอย่างมีขั้นตอน โดยใช้ตำบลเป็นหน่วยของการสุ่ม (Sampling Unit) ได้จำนวนครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาคดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน

ภาค	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ภาคเหนือ	70	46
ภาคกลาง	53	35
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	29	19
ภาคตะวันออก	22	15
ภาคใต้	18	12
รวม	192	127

<u>วิธีสร้างเครื่องมือ</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Scale)

3. สร้างแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลจากข้อ 1 เสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอคำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์เป็นการหาความเที่ยงตรง

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในโครงการนำร่องจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในด้าน เพศ ประสบการณ์การทำงาน การเข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และพื้นที่ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหาการเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Form)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มีคุณภาพเชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสร็จแล้วนำเสนอประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอคำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ เป็นความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในโครงการนำร่องจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จังหวัดเชียงราย นครพนม และสิงห์บุรี จำนวน 20 คน

แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด 0.96

<u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 17 จังหวัด เพื่อให้ช่วยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในขณะที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมาประชุมประจำสัปดาห์ และขอให้เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ช่วงที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างวันที่ 16 มิถุนายน - 20 กรกฎาคม 2535 ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้โทรศัพท์ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 17 จังหวัด เพื่อขอความร่วมมือในการติดตามแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 127 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาครบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ซึ่งแบบสอบถามที่ได้คืนมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 127 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และลงรหัสในแบบลงรหัสสำหรับประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

3. จัดเตรียมข้อมูลเพื่อป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS [STATISTICAL PACKAGE FOR THE SOCIAL SCIENCE]

<u>สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{K}{K-1}\left[1 - \frac{\Sigma S^{2}_{i}}{S^{2}_{t}}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

ΣS^{2}_{i} แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S^{2}_{t} แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.3 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2.4 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดี่ยว (One-way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F-test (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

Ms_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

Ms_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.5 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe' (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2533 : 240)

$$S = \sqrt{(k-1)\, F_{(\alpha, df_b, df_w)}} \cdot \sqrt{MS_w(1/n_i + 1/n_j)}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤติแบบเชฟเฟ

$F(\alpha, df_b, df_w)$ แทน ค่า F ที่เปิดจากตารางการแจกแจงของค่า F ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = α โดยมีค่า $df_b = k-1$ และ $df_w = n-k$ เมื่อ k แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

MS_w แทน ค่า Mean square ภายในกลุ่มที่ได้คำนวณแล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n_i, n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างคู่ที่นำมาเปรียบเทียบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลตามลำดับดังนี้

สัญญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อให้สื่อความหมายได้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นำสัญญลักษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
ss	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน หรือ Sum Square
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน หรือ Mean Square
D.F.	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ หรือ Degree of Freedom
*	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการ

ดำเนินการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นรายด้านและโดยส่วนรวม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศ ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน และการเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน แตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นรายด้าน และโดยส่วนรวม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

ส่วนในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนน (Class interval) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย		
3.26 - 4.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติมาก
2.51 - 3.25	หมายความว่า	มีการปฏิบัติปานกลาง
1.76 - 2.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.75	หมายความว่า	ไม่มีการปฏิบัติ

<u>ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน</u>

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์รวมทั้งสิ้น 127 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 127 ฉบับ เมื่อได้รับกลับคืนมาผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

ตาราง 4 รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต้น

สถานภาพของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	52	40.90
1.2 หญิง	75	59.10
รวม	127	100.00
2. ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน		
2.1 ต่ำกว่า 3 ปี	70	55.10
2.2 3 ปีขึ้นไป	57	44.90
รวม	127	100.00
3. การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน		
3.1 เข้าร่วมประชุม	106	83.50
3.2 ไม่ได้เข้าร่วมประชุม	21	16.50
รวม	127	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	ความถี่	ร้อยละ
4. พื้นที่ในการปฏิบัติงาน		
4.1 ภาคเหนือ	46	36.22
4.2 ภาคกลาง	35	27.56
4.3 ภาคตะวันออก	15	11.81
4.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19	14.96
4.5 ภาคใต้	12	9.45
รวม	127	100.00

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศจำนวน 127 คน เป็นเพศชาย 52 คน เพศหญิง 75 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 และ 59.10 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน ทำงานต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 70 คน ทำงาน 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 และ 44.90 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 83.50 และไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และพื้นที่ปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกเป็นรายภาคพบว่าปฏิบัติงานในภาคเหนือ 46 คน ภาคกลาง 35 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 คน ภาคตะวันออก 15 คน และภาคใต้ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.22, 27.56, 14.96, 11.81 และ 9.45 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล วิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้าน และโดยส่วนรวม

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	$\bar{X}$	S.D.
ด้านหลักสูตร	3.07	0.43
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	2.99	0.54
ด้านเนื้อหา	3.24	0.54
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.81	0.58
ด้านวิธีดำเนินการ	3.18	0.52
ด้านการประเมินผล	2.67	0.66
รวม	2.97	0.46

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.24) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.67) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านหลักสูตรแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.
1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม	3.06	0.67
2. ศึกษารายละเอียดการเทียบโอนรายวิชาเพื่อใช้ในการเทียบโอนการเรียนของผู้เรียน	2.69	0.77
3. สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม	3.62	0.58
4. บันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	2.84	0.80
5. จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ	3.10	0.74
6. จัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ	3.47	0.61
7. จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม	2.67	0.80
รวม	3.07	0.43

จากตาราง 6 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.62) และจัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ ($\bar{X}$ = 3.47) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.07)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.
1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.30	0.67
2. ให้ผู้เรียนนำปัญหาในชุมชนมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข	2.99	0.76
3. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน	3.16	0.69
4. ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้าน และออกไปติดตามผล	2.57	0.80
5. จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง	2.89	0.85
6. จัดกิจกรรมการเรียนและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา	2.87	0.77
7. ผู้เรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ในชุมชน	3.13	0.73
รวม	2.99	0.54

จากตาราง 7 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.30) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.99)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านเนื้อหาแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านเนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียน	3.14	0.78
2. ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน	3.20	0.65
3. การเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	3.26	0.80
4. เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.46	0.61
5. เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ	3.33	0.66
6. เนื้อหาการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม	3.02	0.74
รวม	3.24	0.54

จากตาราง 8 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ = 3.46) เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ ($\bar{X}$ = 3.33) และการเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.26) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.24)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอนแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา	2.98	0.81
2. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	3.11	0.82
3. จัดการเรียนแบบแก้ปัญหาโดยนำปัญหาของชุมชนมาเป็นกรณีศึกษา	3.02	0.79
4. จัดการเรียนแบบโครงการให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการ เช่น โครงการศึกษาดูงาน	2.66	0.93
5. จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ	3.20	0.68
6. ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน	2.90	0.76
7. ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย	2.92	0.87
8. พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.45	0.94
9. ส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ	2.02	0.83
10. จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข	2.86	0.97
รวม	2.81	0.58

จากตาราง 9 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ ($\bar{X}$ = 3.20) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดการเรียนแบบโครงการให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการเช่น โครงการศึกษาดูงาน ($\bar{X}$ = 2.66) ส่วนอีก 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ($\bar{X}$ = 2.45) และส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ ($\bar{X}$ = 2.02) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.81)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีดำเนินการแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ	$\bar{X}$	S.D.
1. สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.32	0.71
2. สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.30	0.74
3. วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียน	3.11	0.77
4. วางแผนการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน	2.92	0.79
5. แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	3.09	0.83
6. ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน	3.17	0.77
7. ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ	3.38	0.62
8. ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	3.11	0.70
รวม	3.18	0.52

จากตาราง 10 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ ($\bar{X}$ = 3.38) สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.32) และสำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.30) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.18)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผลแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.
1. ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	2.52	0.90
2. ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ	2.52	0.89
3. มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	2.69	0.93
4. ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	2.61	0.88
5. ให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง	2.41	0.88
6. ประเมินผลผู้เรียนร่วมกับวิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้	2.72	0.85
7. ประเมินผลร่วมกับกลุ่มผู้เรียนเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง	2.87	0.85
8. บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน	3.00	0.84
รวม	2.67	0.66

จากตาราง 11 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.00) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ($\bar{X}$ = 2.52) กับประเมินผลเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ($\bar{X}$ = 2.52) ส่วนให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.41) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.67)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนแยกเป็นรายด้านและรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านหลักสูตร	3.17	0.42	2.99	0.43
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	3.07	0.57	2.93	0.51
ด้านเนื้อหา	3.33	0.54	3.17	0.54
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.90	0.61	2.75	0.56
ด้านวิธีดำเนินการ	3.24	0.55	3.13	0.51
ด้านการประเมินผล	2.74	0.70	2.62	0.63
รวม	3.05	0.48	2.91	0.43

จากตาราง 12 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิธีดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.24) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.74) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.05)

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.17) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.62) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.91)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N=70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป(N=57)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านหลักสูตร	3.01	0.48	3.13	0.37
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	2.95	0.57	3.04	0.49
ด้านเนื้อหา	3.14	0.54	3.35	0.53
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.75	0.61	2.89	0.54
ด้านวิธีดำเนินการ	3.09	0.52	3.28	0.52
ด้านการประเมินผล	2.61	0.66	2.73	0.66
รวม	2.91	0.47	3.05	0.44

จากตาราง 13 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.14) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.61) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.91)

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน 3 ปีขึ้นไปปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.35) และด้านวิธีดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.28) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.05)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้าน และรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	เข้าร่วมประชุม (N=106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม(N=21)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านหลักสูตร	3.11	0.40	2.82	0.54
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	3.02	0.53	2.82	0.56
ด้านเนื้อหา	3.25	0.55	3.18	0.52
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.83	0.58	2.74	0.62
ด้านวิธีดำเนินการ	3.19	0.52	3.10	0.53
ด้านการประเมินผล	2.68	0.65	2.61	0.73
รวม	2.99	0.45	2.86	0.48

จากตาราง 14 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.25) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.68) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.99)

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.18) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.61) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.86)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ภาคเหนือ (N=46)		ภาคกลาง (N=35)		ภาคตะวันออก (N=15)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (N=19)		ภาคใต้ (N=12)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านหลักสูตร	3.07	0.41	2.99	0.51	3.00	0.31	3.27	0.41	3.00	0.39
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	2.94	0.55	2.99	0.62	2.91	0.37	3.20	0.49	2.89	0.45
ด้านเนื้อหา	3.22	0.60	3.22	0.54	3.10	0.49	3.50	0.38	3.08	0.53
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.69	0.61	2.88	0.69	2.87	0.29	2.99	0.52	2.70	0.45
ด้านวิธีดำเนินการ	3.08	0.55	3.18	0.64	3.04	0.28	3.48	0.35	3.19	0.35
ด้านการประเมินผล	2.64	0.68	2.66	0.81	2.68	0.43	2.80	0.63	2.57	0.41
รวม	2.92	0.48	2.97	0.56	2.92	0.25	3.18	0.37	2.89	0.28

จากตาราง 15 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคต่าง ๆ ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหา ด้านวิธีดำเนินการ และด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักสูตร ภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X}$ = 3.27) ภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือภาคกลาง ($\bar{X}$ = 2.99) ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X}$ = 3.20) และภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือภาคใต้ ($\bar{X}$ = 2.89) ด้านเนื้อหา ภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X}$ = 3.50) และภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือภาคใต้ ($\bar{X}$ = 3.08) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X}$ = 2.99) และภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือภาคเหนือ ($\bar{X}$ = 2.69) ด้านวิธีดำเนินการ ภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X}$ = 3.48) และภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือภาคเหนือ ($\bar{X}$ = 3.08) ด้านการประเมินผล ภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X}$ = 2.80) และภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือภาคใต้ ($\bar{X}$ = 2.57)

<u>ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน</u>

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายด้านและรวม วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบค่าที (t-distribution) ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 16 - 36

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีเพศแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนแยกเป็นรายด้านและรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	3.17	0.42	2.99	0.43	2.37*
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	3.07	0.57	2.93	0.51	1.49
ด้านเนื้อหา	3.33	0.54	3.17	0.54	1.57
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.90	0.61	2.75	0.56	1.39
ด้านวิธีดำเนินการ	3.24	0.55	3.13	0.51	1.17
ด้านการประเมินผล	2.74	0.70	2.62	0.63	0.99
รวม	3.05	0.48	2.91	0.43	1.72

จากตาราง 16 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม	3.27	0.56	2.91	0.70	3.10**
2.ศึกษารายละเอียดการเทียบโอนรายวิชาเพื่อใช้ในการเทียบโอนการเรียนของผู้เรียน	2.81	0.77	2.61	0.77	1.40
3.สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม	3.67	0.62	3.59	0.55	0.83
4.บันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	3.06	0.75	2.69	0.80	2.58*
5.จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ	3.17	0.73	3.05	0.75	0.89
6.จัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ	3.52	0.61	3.44	0.62	0.71
7.จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม	2.71	0.85	2.64	0.76	0.50
รวม	3.17	0.42	2.99	0.43	2.37*

จากตาราง 17 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านหลักสูตร ข้อที่ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีเพศแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.31	0.70	3.29	0.65	0.12
2.ให้ผู้เรียนนำปัญหาในชุมชนมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข	3.04	0.79	2.96	0.74	0.57
3.จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน	3.17	0.76	3.15	0.65	0.21
4.ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผล	2.77	0.76	2.44	0.81	2.31*
5.จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง	3.00	0.82	2.81	0.87	1.22
6.จัดกิจกรรมการเรียนและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา	3.00	0.84	2.77	0.71	1.64
7.ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ในชุมชน	3.21	0.80	3.07	0.68	1.09
รวม	3.07	0.57	2.93	0.51	1.49

จากตาราง 18 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมข้อที่ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านเนื้อหา	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.จัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียน	3.23	0.81	3.08	0.77	1.07
2.ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน	3.25	0.65	3.17	0.64	0.66
3.การเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	3.33	0.83	3.21	0.78	0.79
4.เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.60	0.53	3.36	0.65	2.16*
5.เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ	3.42	0.61	3.27	0.68	1.33
6.เนื้อหาการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม	3.13	0.74	2.95	0.73	1.41
รวม	3.33	0.54	3.17	0.54	1.57

จากตาราง 19 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหา ข้อที่ เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา	3.12	0.81	2.89	0.80	1.53
2.เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	3.08	0.81	3.13	0.83	-0.38
3.จัดการเรียนแบบแก้ปัญหาโดยนำปัญหาของชุมชนมาเป็นกรณีศึกษา	3.12	0.78	2.96	0.80	1.09
4.จัดการเรียนแบบโครงการโดยให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการเช่นโครงการศึกษาดูงาน	2.75	0.97	2.60	0.90	0.90
5.จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ	3.25	0.68	3.16	0.68	0.73
6.ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน	3.06	0.75	2.79	0.76	1.99*
7.ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย	3.13	0.86	2.77	0.85	2.34*
8.พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.46	1.02	2.44	0.89	0.13
9.ส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ	1.98	0.92	2.04	0.76	-0.40

ตาราง 20 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข	3.04	0.95	2.73	0.98	1.75
รวม	2.90	0.61	2.75	0.56	1.39

จากตาราง 20 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอนข้อที่ ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน และร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีเพศแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีดำเนินการแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.33	0.71	3.32	0.72	0.05
2.สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.27	0.79	3.32	0.70	-0.38
3.วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียน	3.31	0.78	2.97	0.73	2.46*
4.วางแผนการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน	2.90	0.82	2.93	0.78	-0.21
5.แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	3.23	0.81	2.99	0.83	1.65
6.ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน	3.21	0.78	3.15	0.77	0.47
7.ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ	3.54	0.64	3.27	0.58	2.49*

ตาราง 21 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8.ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	3.13	0.69	3.09	0.72	0.32
รวม	3.24	0.55	3.13	0.51	1.17

จากตาราง 21 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการ ข้อที่วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียนและประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีเพศแตกต่างกัน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผล	ชาย (N = 52)		หญิง (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	2.58	0.89	2.48	0.91	0.60
2.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ	2.56	1.04	2.49	0.78	0.40
3.มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	2.67	1.04	2.71	0.85	-0.20
4.ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	2.87	0.79	2.43	0.90	2.83**
5.ให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง	2.40	0.87	2.41	0.89	-0.06
6.ประเมินผลผู้เรียนร่วมกับวิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้	2.71	0.85	2.73	0.86	-0.14
7.ประเมินผลร่วมกับกลุ่มผู้เรียนเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง	2.90	0.89	2.85	0.83	0.33
8.บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน	3.21	0.72	2.85	0.88	2.42*
รวม	2.74	0.70	2.62	0.63	0.99

จากตาราง 22 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผล ข้อที่ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	3.01	0.48	3.13	0.37	-1.64
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	2.95	0.57	3.04	0.49	-0.92
ด้านเนื้อหา	3.14	0.54	3.35	0.53	-2.18*
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.75	0.61	2.89	0.54	-1.32
ด้านวิธีดำเนินการ	3.09	0.52	3.28	0.52	-1.98*
ด้านการประเมินผล	2.61	0.66	2.73	0.66	-1.02
รวม	2.91	0.47	3.05	0.44	-1.76

จากตาราง 23 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาและด้านวิธีดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม	3.00	0.74	3.12	0.57	-1.05
2.ศึกษารายละเอียดการเทียบโอนรายวิชาเพื่อใช้ในการเทียบโอนการเรียนของผู้เรียน	2.63	0.85	2.77	0.66	-1.07
3.สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม	3.61	0.55	3.63	0.62	-0.17
4.บันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	2.77	0.89	2.93	0.68	-1.14
5.จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ	3.00	0.80	3.23	0.66	-1.73
6.จัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาอาชีพ	3.44	0.65	3.51	0.57	-0.60
7.จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม	2.61	0.91	2.74	0.64	-0.89
รวม	3.01	0.48	3.13	0.37	-1.64

จากตาราง 24 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านหลักสูตรทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์ทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.21	0.70	3.40	0.62	-1.59
2.ให้ผู้เรียนนำปัญหาในชุมชนมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข	2.89	0.79	3.12	0.71	-1.76
3.จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน	3.19	0.73	3.12	0.66	0.51
4.ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและและออกไปติดตามผล	2.47	0.79	2.70	0.80	-1.62
5.จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง	2.84	0.90	2.95	0.79	-0.69
6.จัดกิจกรรมการเรียนและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา	2.90	0.85	2.82	0.66	0.56
7.ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ในชุมชน	3.13	0.70	3.12	0.78	0.04
รวม	2.95	0.57	3.04	0.49	-0.92

จากตาราง 25 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง

ตาราง 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหาแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านเนื้อหา	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.จัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียน	3.04	0.77	3.26	0.79	-1.58
2.ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน	3.09	0.58	3.35	0.69	-2.34*
3.การเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	3.16	0.81	3.39	0.77	-1.62
4.เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.39	0.69	3.54	0.50	-1.50
5.เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ	3.23	0.68	3.46	0.60	-1.97
6.เนื้อหาการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม	2.96	0.71	3.11	0.77	-1.12
รวม	3.14	0.54	3.35	0.53	-2.18*

จากตาราง 26 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาข้อที่ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง

ตาราง 27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.จัดเนื้อหาการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา	2.91	0.85	3.07	0.75	-1.08
2.เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	3.04	0.84	3.19	0.79	-1.03
3.จัดการเรียนแบบแก้ปัญหาโดยนำปัญหาของชุมชนมาเป็นกรณีศึกษา	2.91	0.85	3.16	0.71	-1.74
4.จัดการเรียนแบบโครงการโดยให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการ เช่น โครงการศึกษาดูงาน	2.63	0.95	2.70	0.91	-0.44
5.จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ	3.13	0.76	3.28	0.56	-1.30
6.ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน	2.84	0.79	2.96	0.73	-0.89
7.ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย	2.83	0.90	3.04	0.83	-1.34
8.พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.44	0.97	2.46	0.91	-0.08
9.ส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ	1.96	0.86	2.09	0.79	-0.89

ตาราง 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข	2.80	0.99	2.93	0.96	-0.75
รวม	2.75	0.61	2.89	0.54	-1.32

จากตาราง 27 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอนทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง

ตาราง 28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีการดำเนินการ แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีการดำเนินการ	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.21	0.68	3.46	0.73	-1.93
2.สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.19	0.77	3.44	0.68	-1.94
3.วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียน	3.10	0.80	3.12	0.73	-0.17
4.วางแผนการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน	2.84	0.79	3.02	0.79	-1.24
5.แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชมุชน	2.96	0.82	3.25	0.81	-1.98*
6.ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน	3.07	0.84	3.30	0.65	-1.67
7.ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ	3.37	0.57	3.39	0.67	-0.13

ตาราง 28 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8.ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	3.00	0.76	3.25	0.61	-1.98*
รวม	3.09	0.52	3.28	0.52	-1.98*

จากตาราง 28 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการข้อที่แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง

ตาราง 29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผล	ทำงานต่ำกว่า 3 ปี (N = 70)		ทำงาน 3 ปีขึ้นไป (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	2.44	0.90	2.61	0.90	-1.07
2.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ	2.56	0.85	2.47	0.95	0.52
3.มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	2.59	0.94	2.82	0.91	-1.45
4.ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	2.56	0.88	2.67	0.89	-0.69
5.ให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง	2.39	0.91	2.44	0.85	-0.34
6.ประเมินผลผู้เรียนร่วมกับวิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้	2.70	0.86	2.75	0.85	-0.36
7.ประเมินผลร่วมกับกลุ่มผู้เรียนเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง	2.79	0.87	2.98	0.83	-1.29
8.บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน	2.90	0.87	3.12	0.78	-1.50
รวม	2.61	0.66	2.73	0.66	-1.02

จากตาราง 29 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผลทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง

ตาราง 30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	3.11	0.40	2.82	0.54	2.88**
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	3.02	0.53	2.82	0.56	1.53
ด้านเนื้อหา	3.25	0.55	3.18	0.52	0.49
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	2.83	0.58	2.74	0.62	0.63
ด้านวิธีดำเนินการ	3.19	0.52	3.10	0.53	0.76
ด้านการประเมินผล	2.68	0.65	2.61	0.73	0.42
รวม	2.99	0.45	2.86	0.48	1.19

จากตาราง 30 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสาม

ตาราง 31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม	3.15	0.60	2.57	0.81	3.81**
2. ศึกษารายละเอียดการเทียบโอนรายวิชา เพื่อใช้ในการเทียบโอนการเรียนของผู้เรียน	2.76	0.71	2.33	0.97	1.94
3. สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม	3.66	0.55	3.43	0.68	1.70
4. บันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	2.88	0.74	2.67	1.06	0.87
5. จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ	3.12	0.73	3.00	0.84	0.69
6. จัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ	3.50	0.59	3.33	0.73	1.14
7. จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม	2.72	0.79	2.43	0.81	1.52
รวม	3.11	0.40	2.82	0.54	2.88**

จากตาราง 31 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร ข้อที่ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยข้อสาม

ตาราง 32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.33	0.64	3.14	0.79	1.17
2.ให้ผู้เรียนนำปัญหาในชุมชนมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข	3.03	0.76	2.81	0.75	1.21
3.จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน	3.19	0.68	3.00	0.77	1.14
4.ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและไปติดตามผล	2.62	0.79	2.33	0.86	1.52
5.จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง	2.97	0.82	2.48	0.87	2.50*
6.จัดกิจกรรมการเรียนและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา	2.88	0.75	2.81	0.87	0.37
7.ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ในชุมชน	3.11	0.76	3.19	0.60	-0.44
รวม	3.02	0.53	2.82	0.56	1.53

จากตาราง 32 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ข้อที่จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากพบกลุ่มแต่ละครั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสาม

ตาราง 33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านเนื้อหา	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.จัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียน	3.13	0.81	3.19	0.68	-0.31
2.ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน	3.20	0.65	3.24	0.62	-0.26
3.การเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	3.24	0.81	3.38	0.74	-0.76
4.เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.50	0.59	3.24	0.70	1.80
5.เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ	3.38	0.64	3.10	0.70	1.82
6.เนื้อหาการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเองในด้านคุณธรรม	3.04	0.75	2.95	0.67	0.48
รวม	3.25	0.55	3.18	0.52	0.49

จากตาราง 33 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสาม

ตาราง 34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านกระบวนการเรียนการสอนแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอน	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.จัดเนื้อหาการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา	2.99	0.77	2.95	0.97	0.20
2.เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	3.13	0.82	3.00	0.84	0.67
3.จัดการเรียนแบบแก้ปัญหาโดยนำปัญหาของชุมชนมาเป็นกรณีศึกษา	3.04	0.79	2.95	0.80	0.45
4.จัดการเรียนแบบโครงการโดยให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการ เช่น โครงการศึกษาดูงาน	2.66	0.90	2.67	1.06	0.03
5.จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ	3.22	0.65	3.10	0.83	0.75
6.ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน	2.92	0.74	2.81	0.87	0.58
7.ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย	2.92	0.86	2.90	0.94	0.09
8.พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.45	0.95	2.43	0.93	0.11
9.ส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ	2.04	0.85	1.90	0.70	0.67

ตาราง 34 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข	2.90	0.98	2.67	0.97	0.99
รวม	2.83	0.58	2.74	0.62	0.63

จากตาราง 34 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอนทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณารายส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสาม

ตาราง 35 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิธีดำเนินการแยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการ	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.30	0.73	3.43	0.60	-0.74
2.สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	3.36	0.72	3.00	0.77	2.06*
3.วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียน	3.10	0.76	3.14	0.85	0.21
4.วางแผนการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน	2.94	0.79	2.81	0.81	0.71
5.แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	3.12	0.81	2.90	0.89	1.10
6.ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน	3.21	0.74	3.00	0.89	1.13
7.ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ	3.38	0.62	3.38	0.59	-0.02

ตาราง 35 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8.ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	3.11	0.71	3.10	0.70	0.11
รวม	3.19	0.52	3.10	0.53	0.76

จากตาราง 35 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการข้อที่สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสาม

ตาราง 36 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผล	เข้าร่วมประชุม (N = 106)		ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	2.53	0.86	2.48	1.08	0.24
2.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ	2.48	0.90	2.71	0.85	-1.10
3.มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	2.71	0.94	2.62	0.92	0.40
4.ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	2.61	0.87	2.57	0.98	0.20
5.ให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง	2.42	0.87	2.33	0.91	0.43
6.ประเมินผลผู้เรียนร่วมกับวิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้	2.72	0.88	2.76	0.70	-0.22
7.ประเมินผลร่วมกับกลุ่มผู้เรียนเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง	2.91	0.87	2.71	0.78	0.94
8.บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน	3.06	0.79	2.71	1.01	1.73
รวม	2.68	0.65	2.61	0.73	0.42

จากตาราง 36 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผลทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสาม

<u>ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน</u>

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนคะแนนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ซึ่งมีพื้นที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นำไปตรวจสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe) ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 37 - 45

ตาราง 37 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นรายด้านและรวม

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	D.F.	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4	1.10	0.28	1.49
	ภายในกลุ่ม	122	22.64	0.19	
	รวม	126	23.74		
2. ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.10	0.27	0.95
	ภายในกลุ่ม	122	35.28	0.29	
	รวม	126	36.38		
3. ด้านเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	1.89	0.47	1.64
	ภายในกลุ่ม	122	35.35	0.29	
	รวม	126	37.24		
4. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.65	0.41	1.21
	ภายในกลุ่ม	122	41.44	0.33	
	รวม	126	43.09		

ตาราง 37 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	D.F.	SS	MS	F
5. ด้านวิธีดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.42	0.60	2.27
	ภายในกลุ่ม	122	32.28	0.26	
	รวม	126	34.70		
6. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	0.49	0.12	0.28
	ภายในกลุ่ม	122	54.45	0.44	
	รวม	126	54.94		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.11	0.28	1.34
	ภายในกลุ่ม	122	25.21	0.21	
	รวม	126	26.33		

จากตาราง 37 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมและแยกเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานการวิจัยข้อสี่

ตาราง 38 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านหลักสูตร แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	D.F.	SS	MS	F
1.ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.88	0.47	1.05
	ภายในกลุ่ม	122	54.74	0.45	
	รวม	126	56.61		
2.ศึกษารายละเอียดการเทียบโอนรายวิชาเพื่อใช้ในการเทียบโอนการเรียนของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.69	0.42	0.70
	ภายในกลุ่ม	122	73.33	0.60	
	รวม	126	75.02		
3.สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.14	0.54	1.64
	ภายในกลุ่ม	122	39.72	0.33	
	รวม	126	41.86		

ตาราง 38 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
4.บันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.32	0.83	1.31
	ภายในกลุ่ม	122	77.53	0.63	
	รวม	126	80.85		
5.จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.25	0.31	0.56
	ภายในกลุ่ม	122	68.42	0.56	
	รวม	126	69.67		
6.จัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.11	0.53	1.42
	ภายในกลุ่ม	122	45.54	0.37	
	รวม	126	47.65		
7.จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.44	0.86	1.37
	ภายในกลุ่ม	122	76.67	0.62	
	รวม	126	80.11		

ตาราง 38 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.10	0.28	1.49
	ภายในกลุ่ม	122	22.64	0.19	
	รวม	126	23.74		

จากตาราง 38 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานด้านหลักสูตรโดยส่วนรวมและแยกเป็นรายข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานการวิจัยข้อสี่

ตาราง 39 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
1.ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.68	0.67	1.51
	ภายในกลุ่ม	122	53.95	0.44	
	รวม	126	56.63		
2.ให้ผู้เรียนนำปัญหาในชุมชนมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	4	3.89	0.97	1.72
	ภายในกลุ่ม	122	69.10	0.57	
	รวม	126	72.99		
3.จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.78	0.70	1.46
	ภายในกลุ่ม	122	58.07	0.48	
	รวม	126	60.85		

ตาราง 39 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
4. ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผล	ระหว่างกลุ่ม	4	2.51	0.63	0.97
	ภายในกลุ่ม	122	78.53	0.64	
	รวม	126	81.04		
5. จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง	ระหว่างกลุ่ม	4	2.32	0.58	0.80
	ภายในกลุ่ม	122	88.13	0.72	
	รวม	126	90.45		
6. จัดกิจกรรมการเรียนและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	0.95	0.24	0.39
	ภายในกลุ่ม	122	73.78	0.60	
	รวม	126	74.73		

ตาราง 39 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
7.ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจาก แหล่งความรู้ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.19	0.29	0.55
	ภายในกลุ่ม	122	66.79	0.55	
	รวม	126	67.98		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.10	0.27	0.95
	ภายในกลุ่ม	122	35.28	0.29	
	รวม	126	36.38		

จากตาราง 39 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรม โดยส่วนรวมและแยกเป็นรายข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานการวิจัยข้อสี่

ตาราง 40 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหา แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านเนื้อหา	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
1.จัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.40	0.60	0.98
	ภายในกลุ่ม	122	75.05	0.61	
	รวม	126	77.45		
2.ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.70	0.68	1.65
	ภายในกลุ่ม	122	49.97	0.41	
	รวม	126	52.67		
3.การเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.28	0.32	0.49
	ภายในกลุ่ม	122	79.14	0.65	
	รวม	126	80.42		
4.เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	ระหว่างกลุ่ม	4	3.30	0.82	2.28
	ภายในกลุ่ม	122	44.21	0.36	
	รวม	126	47.51		

ตาราง 40 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านเนื้อหา	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
5. เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.37	0.34	0.79
	ภายในกลุ่ม	122	52.74	0.43	
	รวม	126	54.11		
6. เนื้อหาการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	4.78	1.19	2.28
	ภายในกลุ่ม	122	64.14	0.53	
	รวม	126	68.92		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.89	0.47	1.64
	ภายในกลุ่ม	122	35.35	0.29	
	รวม	126	37.24		

จากตาราง 40 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาโดยส่วนรวมและแยกเป็นรายข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานการวิจัยข้อสี่

ตาราง 41 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
1.จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	4	6.56	1.64	2.66*
	ภายในกลุ่ม	122	75.40	0.62	
	รวม	126	81.96		
2.เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	2.13	0.53	0.79
	ภายในกลุ่ม	122	82.33	0.67	
	รวม	126	84.46		
3.จัดการเรียนแบบแก้ปัญหาโดยนำปัญหาของชุมชนมาเป็นกรณีศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	3.29	0.82	1.33
	ภายในกลุ่ม	122	75.64	0.62	
	รวม	126	78.93		
4.จัดการเรียนแบบโครงการโดยให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการ เช่น โครงการศึกษาดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	4.61	1.15	1.35
	ภายในกลุ่ม	122	103.83	0.85	
	รวม	126	108.44		

ตาราง 41 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
5.จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.65	0.41	0.89
	ภายในกลุ่ม	122	56.43	0.46	
	รวม	126	58.08		
6.ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.81	0.45	0.77
	ภายในกลุ่ม	122	71.86	0.59	
	รวม	126	73.67		
7.ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย	ระหว่างกลุ่ม	4	3.47	0.87	1.15
	ภายในกลุ่ม	122	91.74	0.75	
	รวม	126	95.21		
8.พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	4	4.25	1.06	1.21
	ภายในกลุ่ม	122	107.17	0.88	
	รวม	126	111.41		

ตาราง 41 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านกระบวนการเรียนการสอน	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
9.ส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.79	0.20	0.28
	ภายในกลุ่ม	122	85.15	0.70	
	รวม	126	85.97		
10.จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	4	10.50	2.63	2.94*
	ภายในกลุ่ม	122	108.95	0.89	
	รวม	126	119.45		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.65	0.41	1.21
	ภายในกลุ่ม	122	41.44	0.33	
	รวม	126	43.09		

จากตาราง 41 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าจัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหา รายวิชา และจัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงนำไปวิเคราะห์ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe) ปรากฏว่า จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหารายวิชา ไม่มีคู่ใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนจัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขพบความแตกต่างดังแสดงในตาราง 42

ตาราง 42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอนเรื่อง จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข เป็นรายคู่

พื้นที่ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	ภาคกลาง 2.57	ภาคเหนือ 2.80	ภาคตะวันออก 2.80	ภาคใต้ 3.00	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3.47
ภาคกลาง	2.57	-	0.23	0.23	0.43	0.90*
ภาคเหนือ	2.80	-	-	-	0.20	0.67
ภาคตะวันออก	2.80	-	-	-	0.20	0.67
ภาคใต้	3.00	-	-	-	-	0.47
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.47	-	-	-	-	-

จากตาราง 42 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอน เรื่องจัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนภาคอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 43 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิธีดำเนินการ แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
1.สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	6.03	1.51	3.18*
	ภายในกลุ่ม	122	57.73	0.47	
	รวม	126	63.76		
2.สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	5.77	1.44	2.80*
	ภายในกลุ่ม	122	62.86	0.52	
	รวม	126	68.63		
3.วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.01	0.50	0.85
	ภายในกลุ่ม	122	72.44	0.59	
	รวม	126	74.45		
4.วางแผนการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.49	0.37	0.58
	ภายในกลุ่ม	122	77.73	0.64	
	รวม	126	79.22		

ตาราง 43 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
5.แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	6.59	1.65	2.53*
	ภายในกลุ่ม	122	79.45	0.65	
	รวม	126	86.04		
6.ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.81	0.95	1.65
	ภายในกลุ่ม	122	70.38	0.57	
	รวม	126	74.19		
7.ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนในคนในชุมชนทราบ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.55	1.14	3.20*
	ภายในกลุ่ม	122	43.31	0.36	
	รวม	126	47.86		

ตาราง 43 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
8.ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.66	0.41	0.83
	ภายในกลุ่ม	122	60.80	0.49	
	รวม	126	62.46		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.42	0.60	2.28
	ภายในกลุ่ม	122	32.28	0.26	
	รวม	126	34.70		

จากตาราง 43 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีการดำเนินการ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนและประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ รวม 4 ข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงนำไปวิเคราะห์ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe) ปรากฏว่า สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม และแนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน รวม 3 ข้อ ไม่มีคู่ใดแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบพบความแตกต่างดังแสดงในตาราง 44

ตาราง 44 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการเรื่องประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบเป็นรายคู่

พื้นที่ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	ภาคตะวันออก 3.20	ภาคเหนือ 3.26	ภาคกลาง 3.34	ภาคใต้ 3.50	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3.79
ภาคตะวันออก	3.20	-	0.06	0.14	0.30	0.59
ภาคเหนือ	3.26	-	-	0.08	0.24	0.53*
ภาคกลาง	3.34	-	-	-	0.16	0.45
ภาคใต้	3.50	-	-	-	-	0.29
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.79	-	-	-	-	-

จากตาราง 44 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการเรื่องประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนภาคอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 45 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล แยกเป็นรายข้อ

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผล	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
1.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	ระหว่างกลุ่ม	4	0.66	0.17	0.20
	ภายในกลุ่ม	122	101.04	0.83	
	รวม	126	101.70		
2.ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.94	0.73	0.93
	ภายในกลุ่ม	122	96.76	0.79	
	รวม	126	99.70		
3.มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	4	3.24	0.81	0.93
	ภายในกลุ่ม	122	105.79	0.87	
	รวม	126	109.03		

ตาราง 45 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผล	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
4.ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.55	0.64	0.81
	ภายในกลุ่ม	122	95.76	0.79	
	รวม	126	98.31		
5.ให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	4	0.20	0.50	0.06
	ภายในกลุ่ม	122	96.51	0.79	
	รวม	126	96.71		
6.ประเมินผลผู้เรียนร่วมกับวิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	1.94	0.48	0.66
	ภายในกลุ่ม	122	89.42	0.73	
	รวม	126	91.36		
7.ประเมินผลร่วมกับผู้เรียนเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง	ระหว่างกลุ่ม	4	2.69	0.67	0.92
	ภายในกลุ่ม	122	89.29	0.73	
	รวม	126	91.98		

ตาราง 45 (ต่อ)

การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านการประเมินผล	แหล่งความแปรปรวน	D.F	SS	MS	F
8.บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.44	0.36	0.51
	ภายในกลุ่ม	122	86.56	0.71	
	รวม	126	88.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.49	0.12	0.28
	ภายในกลุ่ม	122	54.45	0.44	
	รวม	126	54.94		

จากตาราง 45 แสดงว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผล โดยส่วนรวมและแยกเป็นรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสี่

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 127 ฉบับ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนได้ระบุปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนมา 100 ฉบับ ซึ่งสรุปในเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนยังไม่มีหลักสูตรที่ชัดเจนเป็นของตัวเอง ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนต้องใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ หลักสูตรการศึกษาสายอาชีพและการจัดกลุ่มสนใจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน เพราะจากการประชุมชี้แจงจะได้รับทราบหลักการในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเท่านั้น ส่วนหลักสูตรที่ใช้จะเป็นการหลอมรวมหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดดำเนินการอยู่ ทำให้ไม่สามารถชี้แจงผู้เรียนได้ว่ามีหลักสูตรอย่างไร ใช้ระยะเวลาในการเรียนกี่ภาคเรียน และจะได้รับวุฒิทางการศึกษาอย่างไร ซึ่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้ชัดเจน มีคู่มือดำเนินงานเพื่อเผยแพร่แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้ และกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรประชุมชี้แจงในเรื่องการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเข้าใจและมั่นใจในการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน

2. ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมาก อยู่กระจัดกระจายในหลายหมู่บ้านไม่สามารถรวมกลุ่มผู้เรียนได้ และบางครั้งเมื่อรวมกลุ่มได้กิจกรรมที่จัดไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดแคลนบุคลากรที่จะเชิญไปให้ความรู้ ผู้เรียนย้ายถิ่นไปประกอบอาชีพนอกหมู่บ้าน ทำให้ต้องออกจากกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่กำลังดำเนินการอยู่และกลุ่มเป้าหมายไม่ทราบวัตถุประสงค์ ไม่เข้าใจโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ซึ่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนให้ข้อเสนอแนะว่า ในการดำเนินกิจกรรมควรประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้ผู้ปกครองผู้เรียน คนในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ตลอดทั้ง

จัดกิจกรรมที่นำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสร้างรายได้ให้กับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนไม่ต้องย้ายไปประกอบอาชีพนอกหมู่บ้าน และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรจัดสื่อการเรียนการสอน วิทยากรวิชาชีพ และงบประมาณไว้สนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนและที่สำคัญ ควรมีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทุกระยะ

3. ด้านเนื้อหา จากการที่หลักสูตรการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนยังไม่ชัดเจนส่งผลให้มีปัญหาในเรื่องเนื้อหาการเรียนการสอน เพราะการจัดกิจกรรมการศึกษาที่ใช้กลุ่มความรู้ 3 ลักษณะ คือกลุ่มความรู้ทักษะ กลุ่มพัฒนาอาชีพและกลุ่มคุณธรรมนั้น ยังขาดรายละเอียดในเรื่องเนื้อหาที่ชัดเจนต้องใช้หลักสูตรการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรการศึกษาสายสามัญ กลุ่มสนใจ มาปรับให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นและชุมชน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรกำหนดเนื้อหาของการเรียนให้ชัดเจนว่าจะต้องเรียนวิชาอะไรบ้าง มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร เนื้อหาที่ใช้ควรให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติได้ และควรมีการอบรมครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในเรื่องการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อที่จะได้สามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน

4. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประสบปัญหาในเรื่องไม่เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนที่ชัดเจน และกลุ่มผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านอายุ อาชีพ ประสบการณ์ ความสนใจ ทำให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนต้องแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับเรื่องวุฒิภาวะ ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อมของผู้เรียน ในขณะเดียวกันผู้ปกครองของผู้เรียนยังไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ซึ่งจากปัญหานี้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดอบรมให้แก่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในรายละเอียดด้านกระบวนการเรียนการสอนหลังจากดำเนินการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน เพื่อที่ครูอาสาสมัครจะได้นำปัญหาที่พบมาพูดคุย หาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน และควรจัดศึกษาดูงานในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วย

5. ด้านวิธีดำเนินการ จากการที่ผู้เรียนย้ายถิ่นออกไปประกอบอาชีพนอกหมู่บ้าน ทำให้ครูอาสาสมัครเกิดปัญหาในเรื่องการรวมกลุ่มผู้เรียน และในการประสานงานเพื่อจัดกิจกรรมของ

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังประสบปัญหาในเรื่องไม่มีความเข้าใจในรูปแบบการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนให้ข้อเสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรจัดประชุมชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

6. ด้านการประเมินผล ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประสบปัญหาในเรื่องการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ เพราะยังไม่มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ชัดเจน ไม่ทราบว่าจะใช้เกณฑ์การประเมินผลอย่างไร เพราะถ้าดูจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มผู้เรียนครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ยังไม่มั่นใจว่าจะใช้ประเมินผลการเรียนได้ซึ่งครูอาสาสมัครได้ให้ข้อเสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรสร้างเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนเหมือนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญหรือการศึกษาสายอาชีพตลอดทั้งวุฒิทางการศึกษาที่ผู้เรียนจะได้รับเมื่อเรียนจบโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนแล้ว เพราะขณะนี้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ด้วย และกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดอบรมครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในเรื่องการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ซึ่งในบทนี้จะสรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ใน 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ทั้ง 6 ด้าน ตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน และพื้นที่ในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน โดยการสุ่มอย่างมีขั้นตอนจาก 17 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 127 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการ

ดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ช่วงคะแนนตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยจำแนกความคิดเห็นในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร มีจำนวน 7 ข้อ ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมมีจำนวน 7 ข้อ ด้านเนื้อหามีจำนวน 6 ข้อ ด้านกระบวนการเรียนการสอนมีจำนวน 10 ข้อ ด้านวิธีดำเนินการมีจำนวน 8 ข้อ และด้านการประเมินผลมีจำนวน 8 ข้อ รวมทั้งสิ้น 46 ข้อ แบบสอบถามในแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกจากการคำนวนค่าที (t-test) ตั้งแต่ 1.79 ถึง 11.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

<u>วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 17 จังหวัด เพื่อให้ช่วยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในขณะที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมาประชุมประจำสัปดาห์ และขอให้เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ช่วงที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างวันที่ 16 มิถุนายน - 20 กรกฎาคม 2535 ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้โทรศัพท์ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้ง 17 จังหวัด เพื่อขอความร่วมมือในการติดตามแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 127 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาครบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คำนวนหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและโดยรวม

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นรายด้าน และโดยรวม ใช้การทดสอบค่าที (t-distribution)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างนำไปทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe)

5. วิเคราะห์ปัญหาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

<u>สรุปผลการศึกษาค้นคว้า</u>

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน โดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.24) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า

1.1 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.62) และจัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ ($\bar{X}$ = 3.47) ส่วนอีก 5 ข้อปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ ($\bar{X}$ = 3.10) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม ($\bar{X}$ = 2.67)

1.2 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของ

ประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.30) ส่วนอีก 6 ข้อปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\bar{X}$ = 3.16) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผล ($\bar{X}$ = 2.57)

1.3 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือเนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ = 3.46) เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ ($\bar{X}$ = 3.33) และการเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}$= 3.26) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ ($\bar{X}$ = 3.20) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดการเรียนแบบโครงการให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการ เช่นโครงการศึกษาดูงาน ($\bar{X}$ = 2.66) ส่วนอีก 2 ข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ($\bar{X}$ = 2.45) และส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ ($\bar{X}$ = 2.02)

1.5 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานศึกษาพื้นฐานด้านวิธีดำเนินการอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ ($\bar{X}$ = 3.38) สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินกิจกรรม ($\bar{X}$= 3.32) และสำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$= 3.30) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน ($\bar{X}$ =3.00) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ ($\bar{X}$ = 2.52) ส่วนอีก 1 ข้อ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ให้ผู้เรียนประเมินผลตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง ($\bar{X}$ = 2.41)

2. การปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามตัวแปร

2.1 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชาย ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}$ = 3.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$= 3.33) ส่วนด้านอื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิธีดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.24) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.74)

2.2 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิง ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.17) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.62)

2.3 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน ต่ำกว่า 3 ปี ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.14) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.61)

2.4 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.35) และด้านวิธีดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.28) ส่วนด้านอื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.25) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.68)

2.6 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปฏิบัติอยู่

ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.18) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.61)

2.7 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลางทุกภาค เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติงานด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.50) ด้านวิธีดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.48) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}$ = 3.27) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ ทุกภาคปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน การเข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนและพื้นที่ในการปฏิบัติงาน ปรากฏว่า

3.1 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิง ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปฏิบัติงานด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.1 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.2 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านแนวทางการจัดกิจกรรมโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.3 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.4 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน และร่วมกับผู้เรียนสรุปผลอภิปราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.5 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านวิธีดำเนินการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียน และประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.6 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านการประเมินผลโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปฏิบัติงานด้านเนื้อหาและด้านวิธีดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักสูตร

ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ส่วนด้านเนื้อหาพบว่า ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านวิธีดำเนินการพบว่า แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และประสานงานชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปฏิบัติงานด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ส่วนด้านหลักสูตร พบว่า ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม พบว่า จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง และด้านวิธีการดำเนินการ พบว่าสำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษานอกโรงเรียนทั้งห้าภาค ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหา และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่า

ไม่มีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคใด ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจัดพบกลุ่มสัปดาห์ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันแก้ไขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และด้านวิธีดำเนินการพบว่า สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินกิจกรรม และแนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อนำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่า ไม่มีครูอาสามัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคใดปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 ข้อ ส่วนประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

<u>อภิปรายผล</u>

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งนับได้ว่าเป็นการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่งเริ่มดำเนินงานเมื่อปีงบประมาณ 2534 และจากข้อมูลที่ศึกษาครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้ข้อคิดเห็น เพื่อให้การปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนอยู่ในระดับที่ดีกว่านี้ว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยละเอียดในเรื่องหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรม เนื้อหา

กระบวนการเรียนการสอน วิธีดำเนินการ และการประเมินผลให้กับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนก่อนดำเนินการ และระหว่างดำเนินการ รวมถึงประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเข้าใจตรงกันเพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน และควรมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อร่วมกันหาแนวทางการทำงาน และแนวทางการแก้ไขในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้วย และที่สำคัญควรกำหนดโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนในเรื่องหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรม เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน วิธีดำเนินการ และประเมินผลให้ชัดเจน ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า

1.1 **ด้านหลักสูตร** ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ข้อ 3) สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.62) และจัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ ($\bar{X}$ = 3.47) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในบทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดไว้ว่า (กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ข). 2531 : 19) ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนต้องศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมถึง การวิเคราะห์ข้อมูลและผสมผสานข้อมูลเพื่อการวางแผน ดังนั้นครูอาสาสมัครการศึกษานอก โรงเรียนจึงต้องรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและปัญหาของประชาชนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อไป และส่วนมากในการจัดกิจกรรมจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชีพของผู้เรียนเพื่อพัฒนาอาชีพและรายได้ จึงทำให้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 5) จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ ($\bar{X}$ = 3.10) ข้อ 1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.06) ข้อ 4) บันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน ($\bar{X}$ = 2.84) ข้อ 2) ศึกษารายละเอียดการเทียบโอนรายวิชา เพื่อใช้ในการเทียบโอนการเรียนของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 2.69) และข้อ 7) จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม ($\bar{X}$ = 2.67) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนยังไม่มีหลักสูตรที่ชัดเจน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จึงใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติอยู่มาบูรณาการเข้าด้วยกันตามหลักการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และในขณะนี้

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนบางแห่ง ให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประเภททางไกล เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้รับใบประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะผู้เรียนต้องการที่จะได้รับวุฒิทางการศึกษาด้วย ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จึงให้ลงทะเบียนเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญควบคู่กันไป ประกอบกับขณะนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญสามารถเทียบโอนผลการเรียนวิชาสามัญจากหลักสูตรอื่น และเทียบโอนผลการเรียนวิชาอาชีพได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 758)

1.2 **ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม** ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ข้อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.30) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตามบทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ทำอยู่จะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ และปัญหาของประชาชนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงทำให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 3) จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\bar{X}$ = 3.16) ข้อ 7) ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ในชุมชน ($\bar{X}$ = 3.13) ข้อ 2) ให้ผู้เรียนนำปัญหาของชุมชนมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข ($\bar{X}$ = 2.99) ข้อ 5) จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง ($\bar{X}$ = 2.89) ข้อ 6) จัดกิจกรรมการเรียนและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X}$ = 2.87) และข้อ 4)ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผล ($\bar{X}$ = 2.57) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนและมองเห็นแนวทางการจัดกิจกรรมจากการเข้าร่วมประชุมชี้แจง ซึ่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติได้ตามแนวทางการจัดกิจกรรมที่ต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงที่ผู้เรียนปฏิบัติอยู่เป็นปกติในสังคม โดยศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้จากเครือข่ายการเรียนรู้และทรัพยากรในชุมชนได้ ตลอดทั้งมีการวางแผนการเรียน การพบกลุ่มร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนด้วย

1.3 **ด้านเนื้อหา** ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ข้อ 4) เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ = 3.46) ข้อ 5) เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ ($\bar{X}$ = 3.33) ข้อ 3) การเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.26) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 2) ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน ($\bar{X}$ = 3.20) ข้อ 1) จัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.14) และข้อ 6) เนื้อหาการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม ($\bar{X}$ = 3.02) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนอาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบ ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดทั้งดำเนินงานและให้บริการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ จึงมีความคุ้นเคยกับท้องถิ่นชุมชน ทราบถึงปัญหา มองเห็นทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน รวมทั้งทราบความต้องการของผู้เรียน ของชุมชน จึงทำให้จัดเนื้อหาการเรียนได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนของชุมชนและตามสภาพความจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับอุ่นตา นพคุณ (2527 : 93) ที่กล่าวไว้ว่า หลักในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ยอมรับความสำคัญที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความสนใจความต้องการ และปัญหาของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างกันของเอกัตบุคคลและสภาพของชุมชนที่แตกต่างกันออกไป

1.4 **ด้านกระบวนการเรียนการสอน** ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ คือ ข้อ 5) จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ ($\bar{X}$ = 3.20) ข้อ 2) เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ($\bar{X}$ = 3.11) ข้อ 3) จัดการเรียนแบบแก้ปัญหาโดยนำปัญหาของชุมชนมาเป็นกรณีศึกษา ($\bar{X}$ = 3.02) ข้อ 1) จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา ($\bar{X}$ = 2.98) ข้อ 7) ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม ($\bar{X}$ = 2.92) ข้อ 6) ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน ($\bar{X}$ = 2.90) ข้อ 10) จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ($\bar{X}$ = 2.89) และ ข้อ 4) จัดการเรียนแบบโครงการให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการเช่น โครงการศึกษาดูงาน ($\bar{X}$ = 2.66) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนผ่านการอบรมเพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งมีเนื้อหาการอบรมเกี่ยวกับหลักการปรัชญา

การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษานอกโรงเรียน จิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่ การจัดกระบวนการเรียนการสอน การประสานงาน การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ก่อนที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบ ประกอบกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนมาก่อน และได้รับการชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงสามารถจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่ผสมกลมกลืนไปในวิถีชีวิตของผู้เรียนไม่ว่าจะในเรื่องเนื้อหา หรือวิธีการโดยถือเอาสภาพของชุมชนเป็นหลักในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ข). 2531 : 9) ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด และให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของตนเอง ระดมสรรพกำลังและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละท้องถิ่น ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน ทั้งในสถานศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาของชุมชน ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการในการคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเองมากที่สุด ส่วนอีก 2 ข้อคือ ข้อ 8) พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ($\bar{X}$ = 2.45) และ ข้อ 9) ส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ ($\bar{X}$ = 2.02) ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขณะนี้การจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนกำลังอยู่ในระหว่างเริ่มดำเนินการ กลุ่มผู้เรียนเริ่มเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาในกลุ่มความรู้ทั้ง 3 ลักษณะและอยู่กระจัดกระจายในหลายหมู่บ้าน ประกอบกับมีความแตกต่างกันในเรื่องของอายุ วุฒิภาวะ อาชีพ ความสนใจ ประสบการณ์ และความพร้อม การพาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่และส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการจะเป็นกิจกรรมต่อเนื่องรับช่วงมาจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มความรู้ทั้ง 3 ลักษณะ จึงทำให้การปฏิบัติในเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย และกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดงบประมาณ เพื่อใช้ในการพาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ และส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ

1.5 **ด้านวิธีดำเนินการ** ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ข้อ 7) ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ ($\bar{X}$ = 3.38) ข้อ 1) สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม

($\bar{X}$ = 3.32) ข้อ 2) สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.30) ส่วนข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 6) ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน ($\bar{X}$ = 3.17) ข้อ . 3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.11) ข้อ 8) ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X}$ = 3.11) ข้อ 5) แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ($\bar{X}$ = 3.09) และข้อ 4) วางแผนการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ($\bar{X}$ = 2.92) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการนำกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไปสู่กลุ่มเป้าหมายจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายเข้าใจ เห็นภาพการใช้บริการจากกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จึงใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจก่อน และทำการสำรวจความต้องการ ทรัพยากรที่มีอยู่ไปด้วย เพื่อวางแผนดำเนินงานจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติได้สอดคล้องกับการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ข). 2534 : 47 - 55) ที่มีกระบวนการตั้งแต่เตรียมองค์กรชุมชนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน สำรวจชุมชน วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดและคัดเลือกพื้นที่กำหนดความต้องการของชุมชนหรือผู้รับบริการ พิจารณากิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ จัดทำแผนงานโครงการ นำแผนงานโครงการไปสู่การปฏิบัติ นิเทศติดตามผลและประเมินผล และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรจัดประชุมชี้แจงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

1.6 **ด้านการประเมินผล** ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ คือ ข้อ 8) บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.00) ข้อ 7) ประเมินผลร่วมกับกลุ่มผู้เรียนเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง ($\bar{X}$ = 2.89) ข้อ 6) ประเมินผลผู้เรียนร่วมกับวิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้ ($\bar{X}$ = 2.72) ข้อ 3) มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}$ = 2.69) ข้อ 4) ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน ($\bar{X}$ = 2.61) ข้อ 1) ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษา

นอกโรงเรียนจังหวัด ($\bar{X}$ = 2.52) และ ข้อ 2) ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ ($\bar{X}$ = 2.52) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเพิ่งดำเนินงานมาได้ 1 ปี ประกอบกับยังไม่มีหลักสูตร เนื้อหาการเรียนการสอนที่ชัดเจนเหมือนกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ เช่น การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ กลุ่มสนใจและครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องประเมินผลการเรียนของผู้เรียนในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเอง จึงต้องอาศัยเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียนจากเกณฑ์ของการศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ ซึ่งทำให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประสบปัญหาในเรื่องการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน เพราะกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ มีรูปแบบการประเมินที่ชัดเจน ครูอาสาสมัครจะปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการประเมินผลวิทยากรเท่านั้นแต่ในเรื่องประเมินผลผู้เรียนวิทยากรจะเป็นผู้ประเมินเอง ส่วนข้อ 5) ให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง ($\bar{X}$ = 2.41) ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบงานในหน้าที่มากอยู่แล้ว เมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจึงเป็นการเพิ่มภาระให้กับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนอาจจะให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง แต่ผู้เรียนไม่ได้ทำหรือผู้เรียนบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง แต่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนไม่มีเวลาตรวจบันทึกของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกิจ ประกอบผล (2532 : 148) ที่พบว่าครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ดมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจในการประเมินผล

2. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 และ 2.91 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิงทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิงไม่คล่องตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมที่บางครั้งต้องใช้เวลากลางคืนและทางไกล และการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเพิ่งเริ่มดำเนินงานมาเมื่อปี

งบประมาณ 2534 ประกอบกับมีลักษณะเป็นการศึกษาตลอดชีวิต ค่อนข้างจะเป็นนามธรรมและไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควร ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิงยังไม่ใคร่กล้าตัดสินใจดำเนินงานเท่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชาย. ซึ่งไม่สอดคล้องกับรายงานการประเมินเชิงสำรวจโครงการพัฒนาระบบการดำเนินงานครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนปี 2531 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ข). 2531 : 98) ที่พบว่า ครูอาสาสมัครเดินสอน การศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิงทำกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มากกว่าครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนเพศชาย

3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.91 และ 3.05 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 3 ปี ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 3.35) และด้านวิธีดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.28) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงาน 3 ปีขึ้นไป มีการสะสมประสบการณ์การทำงาน มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน สามารถปรับตัวยืดหยุ่นในการเข้าถึงประชาชน สามารถปรับตัวใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่ในการแก้ไขปัญหา และเข้าใจในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนมากกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชานนท์ พงศ์อุดม (2526 : 269 - 275) ที่พบว่า จำนวนปีของประสบการณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอน

4. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 และ 2.86 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจง

การจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนมีทัศนคติที่ดีและเข้าใจรายละเอียดของการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน มีประสบการณ์ทำงานและสามารถปรับ แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนได้มากกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของ 14 จังหวัดภาคใต้ ของ สอาด สินไชย และวิรุฬห์ นิลรมจน์ (2535 : 76 – 91) ที่พบว่าทัศนคติต่องานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

5. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษานอกโรงเรียนทุกภาคปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติงานด้านเนื้อหา ด้านวิธีดำเนินการ ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ ทุกภาคปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออก–เฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคอื่น ๆ ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขณะนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เร่งดำเนินงานจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเป็นการนำร่องในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้กับภาคอื่น ๆ ประกอบกับศักยภาพในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งสอดคล้องกับ รายงานการประเมินเชิงสำรวจโครงการพัฒนาระบบการดำเนินงานครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนปี 2531 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ข). 2531 : 53 – 55) ที่พิจารณาผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนจากปริมาณการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า ครูอาสาสมัครเดินสอนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน จัดกลุ่ม

สนใจ จัดสอนวิชาชีพ จัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตได้มากกว่าครูอาสาสมัครเดินสอนในภาคอื่น ๆ

6. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิง พบว่า ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงต่างมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนเหมือนกัน เพราะก่อนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจะจัดส่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบลที่รับผิดชอบ ทางกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้จัดอบรมครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในเรื่องหลักการและปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ บทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน การวางแผนจัดกิจกรรม ตลอดทั้งจัดประสบการณ์การศึกษานอกโรงเรียนให้ครูอาสาสมัครได้ทดลองทำในขณะที่ทำการฝึกอบรม และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงต่างได้เข้าร่วมการประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเหมือนกัน จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุกิจ ประกอบผล (2532 : 123) ที่ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายมีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศหญิง ส่วนด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร ข้อ 1) ศึกษา

รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ข้อ 4) ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผล ด้านเนื้อหา ข้อ 4) เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ข้อ 6) ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน ข้อ 7) ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย ด้านวิธีดำเนินการ ข้อ 3) วางแผนการดำเนินการร่วมกับผู้เรียน และข้อ 7) ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการประเมินผล ข้อ 4) ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน และข้อ 8) บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องของหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรม เนื้อหา กระบวนการเรียน การสอน วิธีดำเนินการ และการประเมินผล ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและเพศหญิงจึงปฏิบัติงานแบบคิดไป ทำไป ร่วมกันหาแนวทางการดำเนินไปด้วยกัน

7. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปพบว่า ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไปต่างเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน และเริ่มปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนในระยะเวลาเดียวกัน จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหาและด้านวิธีดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่า

3 ปี มีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหา ข้อ 2)ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน ด้านวิธีดำเนินการ ข้อ 5) แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และข้อ 8) ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า สามารถนำประสบการณ์ที่มีอยู่มาปรับยืดหยุ่นและแก้ไขในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานได้มากกว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ ชานนท์ พงศ์อุดม (2526 : 269 - 275) ที่ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน พบว่าตัวแปรด้านจำนวนปีของประสบการณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และจากการศึกษาของสอาด สินไชย และวิรุฬห์ นิลรมจน์ (2535 : 82 - 91) ที่ทำการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของ 14 จังหวัดภาคใต้พบว่า ประสบการณ์ทำงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

8. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนต่างเคยผ่านการอบรมชี้แจงการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ก่อนที่จะลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบมาเหมือนกัน ซึ่งมีเนื้อหาการอบรมเกี่ยวกับหลักการปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษานอกระบบโรงเรียน การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนิเทศติดตามผล การประเมินผล

การประสานงาน และลักษณะของการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนนี้มีลักษณะคล้ายกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอยู่และแนวทางการจัดเป็นการศึกษาตลอดชีวิต จึงทำให้การปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน มีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร ข้อ 1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาสายสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ข้อ 5) จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง และด้านวิธีดำเนินการ ข้อ 2) สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมมีความเข้าใจและมองเห็นแนวทางการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนได้ชัดเจนกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

9. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษานอกโรงเรียนทั้งห้าภาค พบว่า ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อสี่ จากผลที่พบแสดงว่า ลักษณะทางภูมิศาสตร์ไม่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน และลักษณะกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นยืดหยุ่น หลากหลาย สามารถปรับเข้าได้กับสภาพพื้นที่ทุกพื้นที่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษานอกโรงเรียนทั้งห้าภาคปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติ

งานในภาคการศึกษานอกโรงเรียนทั้งห้าภาคปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านกระบวนการเรียนการสอน ข้อ 1) จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่าง ๆ สัมพันธ์กับเนื้อหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อนำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่า ไม่มีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคใดปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และข้อ 10) จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่ พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และด้านวิธีดำเนินการครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงาน ข้อ 1) สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม ข้อ 2) สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม ข้อ 5) แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และข้อ 7) ประชาสัมพันธ์โครงการการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อนำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่พบว่าปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะข้อ 7) ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคเหนือ ส่วนอีกสามข้อไม่พบความแตกต่าง ซึ่งจากการที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติงานแตกต่างจากภาคอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าขณะนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเร่งดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในโครงการนำร่องการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนอีก 13 จังหวัดต่อไป

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และจากปัญหาข้อเสนอแนะของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. **ข้อเสนอแนะทั่วไป**

1.1 กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรม เนื้อหาการเรียน กระบวนการเรียนการสอน วิธีดำเนินการ เกณฑ์การประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบหลักสูตร การเทียบชั้น การรับรองมาตรฐานความรู้ ตลอดทั้งวุฒิทางการศึกษาที่ผู้เรียนจะได้รับในโครงการการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้ชัดเจน และควรจัดประชุมชี้แจงในรายละเอียดนี้ให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโครงการการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนมีความเข้าใจเพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และควรมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานทุกระยะ

1.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดอบรม ประชุม สัมมนา ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทุกระดับเพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

1.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดอบรมครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในเรื่องการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสร้างรายได้ให้กับผู้เรียน

1.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดงบประมาณสนับสนุนในเรื่องการฝึกอบรมการศึกษาดูงาน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนตลอดทั้งงบประมาณที่ใช้ในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

1.5 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรจัดประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และควรจัดหาวิทยากรวิชาชีพหลาย ๆ สาขาวิชาเพื่อที่จะไปดำเนินการสอนตามที่ผู้เรียนในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนสนใจ

2. **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย**

2.1 ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของ

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในโครงการนำร่องการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

2.3 ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2.4 ควรทำการประเมินโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน โดยใช้ CIPP MODEL

2.5 ควรศึกษาการเข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของผู้เรียนตามตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ ฯลฯ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การดำเนินงานการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน กศน. (ก) กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534.

_____. การนำ Micro - Planning ไปสู่การปฏิบัติ (ก). กรุงเทพฯ : กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531

_____. แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชน (ข). กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534.

_____. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) (ค). กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534.

_____. รายงานการประเมินเชิงสำรวจโครงการพัฒนาระบบการดำเนินงานครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียน ปี 2531 (ข). กรุงเทพฯ : กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531.

_____. สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534). กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

_____. ปรัชญาการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : สายส่งศึกษิต, 2526.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การประเมินผลโครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนปีงบประมาณ 2521 - 2525. กรุงเทพฯ : กองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. วัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ, 2534.

ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์. การประเมินผลกระทบของโครงการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อประชาชนในชนบท. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ชานนท์ พงศ์อุดม. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อัดสำเนา.

ดรุณี ใยเผือก. ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ทองปลิว ชมชื่น. การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาชนบท. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

บุญเลิศ นาคแก้ว. "การศึกษานอกโรงเรียน : งานที่มหาวิทยาลัยน่าจะลงมือทำ," วารสารพัฒนาชุมชน. 20 (6) : 20-21 ; สิงหาคม 2524.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการเปลี่ยนแปลงความต้องการทางการศึกษาของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2531.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา. คู่มือปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

วิชชา อัตศาสตร์ และอุดม เชยกีวงศ์. ปรัชญาและหลักการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไพศาลศิลป์, 2523.

วิลาวรรณ รัตนเศรษฐากุล และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องโครงการการศึกษานอกระบบการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องในชุมชนในภาคตะวันเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

สอาด สินไชย และวิรุฬห์ นิลรมจน์. "องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของ 14 จังหวัดภาคใต้," ใน เอกสารประกอบการประชุมเชิงวิชาการเพื่อเสนอผลงานวิจัย และการนำผลงานการวิจัยไปใช้. หน้า 76 - 91. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, 2535.

สุกิจ ประกอบผล. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบทหน่วยที่ 8 - 15. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบหน่วยที่ 9-15. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

สุนทร สุนันท์ชัย. การวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530. (เอกสารการฝึกอบรมการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการในระดับจังหวัด หน่วยที่ 16)

_____. การศึกษานอกโรงเรียน..เส้นทางที่ไม่สิ้นสุด. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.

_____. "บทเรียนจากงานการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนในช่วงห้าสิบปี," ใน วิวัฒนาการการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2482-2533. หน้า 283-292. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2533.

อุ่นตา นพคุณ. การศึกษาผู้ใหญ่เชิงปรัชญาเสรีนิยม พิพัฒนาการ พฤติกรรมนิยม มนุษยนิยม ปฏิรูปนิยม. กรุงเทพฯ : กรุงสยามการพิมพ์, 2527.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3 nd. ed., New York : Harper and Row, 1970.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5 th.ed., Tokyo : Mc Graw - Hill, 1981.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size For Research Activities," Education and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610 ; 1970.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลส่วนตัว

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน

( ) ต่ำกว่า 3 ปี

( ) 3 ปีขึ้นไป

3. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

( ) เข้าร่วมประชุม

( ) ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

4. พื้นที่ในการปฏิบัติงานของท่านอยู่ในภาค

( ) ภาคเหนือ

( ) ภาคกลาง

( ) ภาคตะวันออก

( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

( ) ภาคใต้

<u>ตอนที่ 2</u> การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

<u>คำชี้แจง</u> ข้อความต่อไปนี้ขอให้ท่านพิจารณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหาการเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล

รบรดกรุณากรอกแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

4 หมายถึง ปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวมาก

3 หมายถึง ปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวปานกลาง

2 หมายถึง ปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวน้อย

1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว

ข้อ	การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				ค่าอำนาจจำแนก
		4	3	2	1	
1.	ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาสายสามัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม	....	....	....	...	1.79
2.	ศึกษารายละเอียดการเทียบโอนรายวิชา เพื่อใช้ในการเทียบโอนการเรียนของผู้เรียน	....	....	....	...	3.21
3.	สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนจัดกิจกรรม	....	....	....	...	2.12
4.	บันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	....	....	....	...	2.20
5.	จัดกิจกรรมตามกลุ่มความรู้ทักษะ	....	....	....	...	2.89
6.	จัดกิจกรรมตามกลุ่มพัฒนาอาชีพ	....	....	....	...	3.46

ข้อ	การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				ค่าอำนาจจำแนก
		4	3	2	1	
7.	จัดกิจกรรมตามกลุ่มคุณธรรม	....	....	....	...	3.21
8.	ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	....	....	....	...	3.50
9.	ให้ผู้เรียนนำปัญหาในชุมชนมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข..	....	....	....	...	2.68
10.	จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน	....	....	....	...	2.14
11.	ให้ผู้เรียนทดลองทำโครงการที่บ้านและออกไปติดตามผล ...	....	....	....	...	4.95
12.	จัดแผนการพบกลุ่มครั้งต่อไปหลังจากการพบกลุ่มแต่ละครั้ง ..	....	....	....	...	2.75
13.	จัดกิจกรรมการเรียนและใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา	....	....	....	...	5.20
14.	ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ในชุมชน...	....	....	....	...	2.75
15.	จัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียน	....	....	....	...	4.47
16.	ให้เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน	....	....	....	...	2.13
17.	การเรียนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	....	....	....	...	3.50
18.	เนื้อหาการเรียนผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้.	....	....	....	...	2.68
19.	เรียนรู้เรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ .	....	....	....	...	2.68
20.	เนื้อหาการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม ..	....	....	....	...	2.13
21.	จัดการเรียนการสอนใช้สื่อต่างๆ สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา	....	....	....	...	1.79
22.	เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	....	....	....	...	2.56
23.	จัดการเรียนแบบแก้ปัญหาโดยนำปัญหาของชุมชนมาเป็นกรณีศึกษา	....	....	....	...	4.00

ข้อ	การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				ค่าอำนาจจำแนก
		4	3	2	1	
24.	จัดการเรียนแบบโครงการโดยให้กลุ่มผู้เรียนทำโครงการเช่นโครงการศึกษาดูงาน	....	....	....	...	11.00
25.	จัดการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงตามความสนใจ	....	....	....	...	2.56
26.	ตั้งประเด็นปัญหาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มการสอน	....	....	....	...	3.30
27.	ร่วมกับผู้เรียนสรุปผลการอภิปราย	....	....	....	...	3.29
28.	พาผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	....	....	....	...	7.59
29.	ส่งผู้เรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ	....	....	....	...	6.00
30.	จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข	....	....	....	...	1.89
31.	สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม .	....	....	....	...	2.56
32.	สำรวจแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรม	....	....	....	...	5.88
33.	วางแผนการดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้เรียน	....	....	....	...	2.75
34.	วางแผนการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน	....	....	....	...	3.30
35.	แนะแนวการศึกษาแก่กลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	....	....	....	...	7.59
36.	ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน	....	....	....	...	2.75
37.	ประชาสัมพันธ์โครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้คนในชุมชนทราบ	....	....	....	...	2.33

ข้อ	การดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน	ระดับการปฏิบัติ				ค่าอำนาจจำแนก
		4	3	2	1	
38.	ประสานงานและชี้แจงโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	....	....	....	...	2.19
39.	ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	....	....	....	...	7.07
40.	ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการทดสอบ	....	....	....	...	9.00
41.	มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	....	....	....	...	5.20
42.	ตรวจรายงานประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคน	....	....	....	...	3.84
43.	ให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้าของตนเอง	....	....	....	...	7.07
44.	ประเมินผลผู้เรียนร่วมกับวิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้	....	....	....	...	3.30
45.	ประเมินผลร่วมกับกลุ่มผู้เรียนเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง	....	....	....	...	2.36
46.	บันทึกกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน	....	....	....	...	2.45

<u>ตอนที่ 3</u> แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

<u>คำชี้แจง</u> โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ของการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

1. ปัญหาด้านหลักสูตร_____

ข้อเสนอแนะ_____

2. ปัญหาด้านแนวทางการจัดกิจกรรม_____

ข้อเสนอแนะ_____

3. ปัญหาด้านเนื้อหาการเรียน_____

ข้อเสนอแนะ_____

4. ปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอน_____

ข้อเสนอแนะ_____

5. ปัญหาด้านวิธีดำเนินการ_____

ข้อเสนอแนะ_____

6. ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน_____

ข้อเสนอแนะ_____

ที่ ทม 1007/1616

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

29 เมษายน 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวทรงศรี วิระรังษิยากรณ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์ ประธาน

อ.จูงใจ แสงพันธุ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ผศ. ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์ จูงใจ แสงพันธุ์	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. นายชานนท์ พงศ์อุดม	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา
5. นายชีวิต อุจวาที	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดชัยภูมิ
6. นายทรงวุฒิ สุธาอรรถ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสกลนคร
7. นายประดิษฐ์ วงศ์พรหม	หัวหน้าฝ่ายบริหาร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดชัยภูมิ
8. นายพิษณุ เพชรพัชรกุล	หัวหน้างานประเมินผล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดชัยภูมิ

221/1 ซอยสวัสดี สุขุมวิท 31

พระโขนง กรุงเทพฯ 10110

15 มิถุนายน 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน

ด้วยข้าพเจ้านางสาวทรงศรี วิระรังษิยากรณ์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการทำวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการดำเนินการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน อันจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป

การวิจัยครั้งนี้จะประสบผลสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของท่านและผู้วิจัยขอรับรองว่าจะรักษาข้อมูลที่ท่านให้ไว้เป็นความลับโดยไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของท่านโดยจะนำเสนอข้อมูลเป็นภาพรวม จึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดีจากท่าน และขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทรงศรี วิระรังษิยากรณ์)

ที่ ทม 1007/1818

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 มิถุนายน 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวทรงศรี วิระรังษิยากรณ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์ ประธาน

อ.จูงใจ แสงพันธุ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนภายในวันที่ 15 กรกฎาคม 2535 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวทรงศรี ชื่อสกุล วิระรังษิยากรณ์

เกิดวันที่ 14 กรกฎาคม พุทธศักราช 2506

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ที่อยู่ปัจจุบัน 45/10 ถนนชัยประสิทธิ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 36000

ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยภูมิ

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2523 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีชัยภูมิ

พ.ศ. 2527 ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2535 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงาน การศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บทคัดย่อ

ของ

ทรงศรี วิระรังษิยากรณ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2535

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในหกด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านวิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และพื้นที่ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโครงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด 17 จังหวัด จำนวน 127 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างมีขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้งหกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชน และพื้นที่ในการปฏิบัติงาน ปรากฏผลดังนี้

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพศชายและหญิงปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนด้านเนื้อหา และด้านวิธีดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยม

ชุมชนด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานต่างกันปฏิบัติงานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนทั้งหกด้านไม่แตกต่างกัน

OPINIONS OF VOLUNTEER TEACHERS TOWARD THE OPERATION OF THE COMMUNITY BASIC SECONDARY EDUCATION OF THE NONFORMAL EDUCATION DEPARTMENT

AN ABSTRACT

BY

SONGSRI VIRARANGSIYAGORN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education Degree in Adult Education

at Srinakharinwirot University

October 1992

The purposes of this study were to investigest the opinions of volunteer teachers toward the operation of the community basic secondary education of the Nonformal Education Department in six areas : curriculum, activity performing approach, content, instructional process, procedure and evaluation and to compare those opinions by sex, experience, managing participation, and working area. The sample consisted of 127 volunteer teachers working in the community basic secondary education program from 17 provinces. The rating scale questionnaires were administered. The statistics used for analyzing data were percentage,standard diviation,t-test and one way variance analysis.

It was found that volunteer teachers operated the community basic second education of Nonformal Education Department in six areas at a moderate level.

Also other major findings were as follows:

1. There was significant difference at level .05 between male and female in curriculum, whereas there was no difference in other areas.

2. There was significant difference at level .05 among volunteer teachers with different experience in content and procedure, whereas there was no significant difference in other areas.

3. There was significant difference at level .01 among volunteer teachers who participating and not participating in the meeting of communication basic secondary education in curriculum, whereas there was no significant difference in other areas.

4. There was no significant difference among volunteer teachers who work in different areas in any of six areas.